

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Told Község Önkormányzata

2013-2018.

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	3
A program háttere.....	3
A program céljai	4
Küldetésnyilatkozat	5
A település bemutatása	6
Helyzetelemzés.....	12
1. Jogszábiályi háttér bemutatása	12
2. Stratégiai környezet bemutatása	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	17
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	42
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	58
6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége	63
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	68
8. Helyi partnerség	73
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	74
Intézkedési terv	75
1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	75
2. Az intézkedési területek részletes kifejtése	79
3. Összegző táblázat - Intézkedési Terv	96
4. Megvalósítás.....	100
5. A program nyilvánossága.....	101
6. Kötelezettségek és felelősségi körök.....	101
7. Elfogadás módja és dátuma	102

Bevezetés

A program háttere

Összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvénnyel, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelettel és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelettel Told Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Jelen program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reagál, és beavatkozásokat tartalmaz azok kezelésére.

A program felépítése

Az esélyegyenlőségi program **helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll.**

A **helyzetelemzés célja** annak megállapítása, hogy a településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi, egészségügyi mutatókkal rendelkeznek, és ezek alapján település milyen esélyegyenlőtlenségi problémákkal küzd.

A helyzetelemzés alapján **intézkedési tervet** kell készíteni. A helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében a településeknek beavatkozásokat kell tervezniük.

Az esélyegyenlőségi program felülvizsgálata

A helyi esélyegyenlőségi programot öt évre kell tervezni. Időarányos megvalósulását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni.

A **Türr István Képző és Kutató Intézet** esélyegyenlőségi munkatársai segítették a program elkészülését, valamint részt vesznek az esedékes felülvizsgálatában is.

A program céljai

A program prioritásai (szinergiában a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia *felzárkózás-politikai céljaival*):

- csökkenjen a szegénységben vagy társadalmi kizáródásban élők aránya,
- csökkenjen a hátrányos helyzetű gyermekek társadalmi lemaradása, gyengüljenek a szegénység átöröklésének tendenciái,
- csökkenjenek a hátrányos helyzetű és nem hátrányos helyzetű csoportok közötti társadalmi különbségek.

A program kiterjed:

- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,
- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

A megvalósítás során érvényesítendő körülmények a településen:

- a szegregációmentesség;
- a diszkriminációmentesség;
- a társadalmi integráció;
- a minőségi oktatáshoz való hozzáférés biztosítása;
- a megkülönböztetés tilalma;
- az egyenlő bánásmód betartása;
- az emberi méltóság tiszteletben tartása,
- a társadalmi szolidaritás.

Küldetésnyilatkozat

Told Község Önkormányzata:

- az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során, intézményfenntartói szerepkörében, pályázóként és a közpolitikák alakítójaként érvényesíti;
- az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet kapjanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is;
- elkötelezett az egyenlő esélyek biztosítás iránt: minden lakos számára lehetővé kívánja tenni, hogy megkülönböztetés nélkül dolgozhasson, tanulhasson és élhessen a településen;
- a képviselő-testület és szervei döntésein keresztül is kifejezi elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén;
- a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházzal, önszerveződésekkel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványaival együttműködve közösen törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén;
- ösztönözi a hátrányos helyzetű csoportokat és egyéneket, hogy vegyenek részt a helyi közösség életében;
- esélyegyenlőségi politikáját minél szélesebb körben megismerteti a helyi munkáltatókkal, munkavállalókkal, a helyi polgárokkal és a partner szervezetekkel.

A település bemutatása

Elhelyezkedése:

Told község Hajdú-Bihar megyében, a Berettyóújfalui kistérségben található. Megközelíthető közúton a 4-es főútról, Püspökladánynál rátérünk a 47-es útra, majd Berettyóújfalun keresztül Biharkeresztesig, innen délnyugati irányba kb. 6 km. Told egy zsáktelepülés, mely az ország egyik leghátrányosabb helyzetű kistérségében van.

Története:

Első írásos említése 1275-ből való. A korábban is a Told nemzetség birtokában lévő település földesura ekkor Told-i Albert. A Kőrösközből származó Told-nem birtoklásának központja pedig ez időtájt ugyancsak Told volt. Abból, hogy a bihari tájon legkorábban megjelent nemzetségek közül való a Told nemzetség, joggal lehet következtetni a település kora Árpád kori eredetére. Mint egyházas hely, papjával együtt szerepel az 1322. évi pápai tizedjegyzékben is. A XIV-XV. században a település a Toldiaké, a Szakáliaké, valamint a velük rokon Görbedieké és Büdieké.

Az 1552. évi adóösszeírás 23 és fél adózó jobbágytelket mutatott ki, amelyből a nagyfalui Toldi Miklósnak hét jobbágytelke, egy szegényjobbágya, Büdi Mihálynak egy jobbágytelke, feketebátori Toldi Tamásnak három telke és egy puszta telke, szalontai Toldi Mihálynak öt és fél jobbágytelke, bátori Toldi Miklósnak három telke, Kistoldi Miklósnak négy jobbágyportája és szegényjobbágya volt. Valószínűleg beházasodás révén a XVII. század elején a Bethlen-család birtokába került. A falu a török hadjáratok idején elpusztult, miután a Bihar vármegye visszavételekor készült 1692. évi összeírásban már Told neve sem szerepelt. A török dúlás időszakában elnéptelenedett puszta Told határát 1646-ban a birtokos család böszörményi nemeseknek adta bérbe, akiknek utódai 1769-ben - Mária Terézia beleegyezésével - örökáron megvették a település tulajdonjogát és mint nemes hajdúk birtoka, a böszörményi hadnagyi szék igazgatott egészen 1848-ig.

Az 1780-as években alakult újra a falu református anyaegyháza, jóllehet írott források bizonyossága szerint 1600 táján már volt egyszer református gyülekezete a falunak. Az ősi római katolikus templom korábbi pusztulása miatt új, immár református templom építésére is sor került.

A Puszta-Told név helyett 1913-ban kapta vissza az ősi nevét. Told névtörténetének történeti források alapján rekonstruálható főbb állomásai a következők: Thold (1275), Told (1785), Puszta-Told (1863), Told (1913-). Közigazgatási jogállását és hovatartozását tekintve 1882-ig Bihar vármegyéhez tartozó falu, illetve

község, majd kisközség Mezőpeterd körjegyzőségi székhellyel, az 1950. évi közigazgatási reform után Hajdú-Bihar megyéhez tartozó önálló tanácsú község, 1973-tól nagyközségi közös tanácsú társközség Biharkeresztes székhellyel, az 1990-es évek elejétől ismét község Biharkeresztes körjegyzőségi székhellyel, majd 2013. január 1. napjától a Biharkeresztesi Közös Önkormányzati Hivatal tagja.

Demográfiai adatok:

Toldon 2011. december 31-én 1491 hektárnyi területen (14,91 km²) 356 fő volt az állandó lakosság, melyből a lakónépesség 310 fő.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	Lakónépesség
2007 (fő)	329 fő
2008 (fő)	312 fő
Lakónépesség számának változása (%)	95 %
2009 (fő)	313 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100 %
2010 (fő)	312 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100 %
2011 (fő)	310 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99 %
2012 (fő)	n.a. fő
Lakónépesség számának változása (%)	n.a. %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

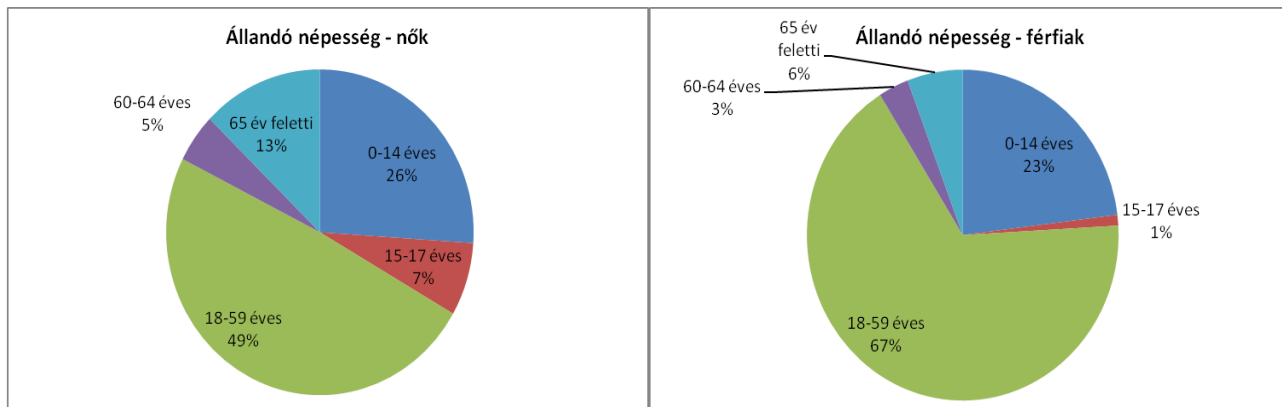
A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma. A táblázat alapján megállapítható, hogy a lakónépesség száma kismértékben ugyan, de folyamatosan csökken, a Magyarországon jellemző népességcsökkenő tendencia Toldot is érintette, elsősorban a kedvezőtlen foglalkoztatási viszonyok és a rossz életkörülményeknek köszönhetően.

2. számú táblázat - Állandó népesség

Állandó népesség száma	356 fő
nő	165 fő
	46 %
férfi	191 fő
	54 %
0-2 évesek	16 fő
	4 %
0-14 éves nők	43 fő
	12 %
0-14 éves férfiak	44 fő
	12 %
15-17 éves nők	12 fő
	3 %
15-17 éves férfiak	2 fő
	1 %
18-54 éves nők	73 fő
	21 %
18-59 éves férfiak	128 fő
	36 %
60-64 éves nők	8 fő
	2 %
60-64 éves férfiak	6 fő
	2 %
65 év feletti nők	21 fő
	6 %
65 év feletti férfiak	11 fő
	3 %

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség számát úgy értelmezzük, mint a bejelentett állandó népességet. Tehát az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak a bejelentett állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk). A település állandó népesség számából kitűnik, hogy a nők és férfiak aránya a 2011. évi adatok alapján az országos jellemzőtől kismértékben eltér, a férfiak aránya kissé magasabb 54 %.

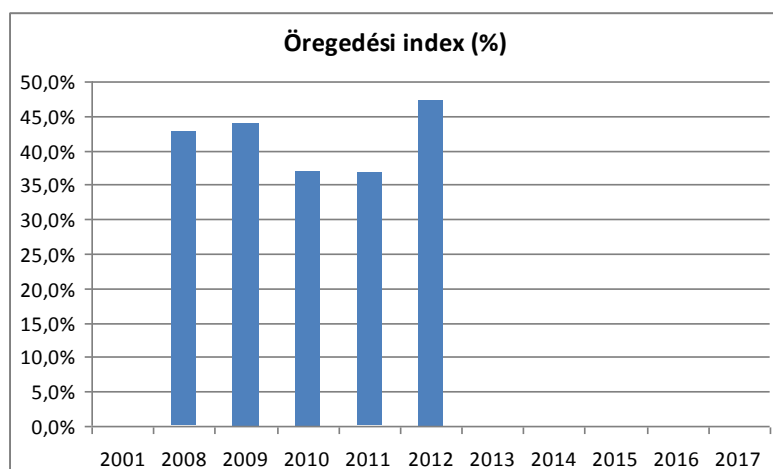

A diagramok az állandó népesség korcsoportok szerinti megoszlását mutatják, melyből megállapítható, hogy a település legnagyobb részét a munkaképes korosztály teszi ki. A férfiak esetében ez a településen igen magas, 67 %. Azonban a jelenlegi gazdasági világválság, a kedvezőtlen foglalkoztatási helyzet, továbbá a fokozatosan romló szociális háló ezt a csoportot fenyegeti a legjobban, így a települési lakosok fokozatos elvándorlásának oka javarészt ezzel áll összefüggésben.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	n.a.	n.a.	n.a.
2008	38	89	42,7
2009	37	84	44,0
2010	33	89	37,1
2011	32	87	36,8
2012	37	78	47,4

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, helyi adat

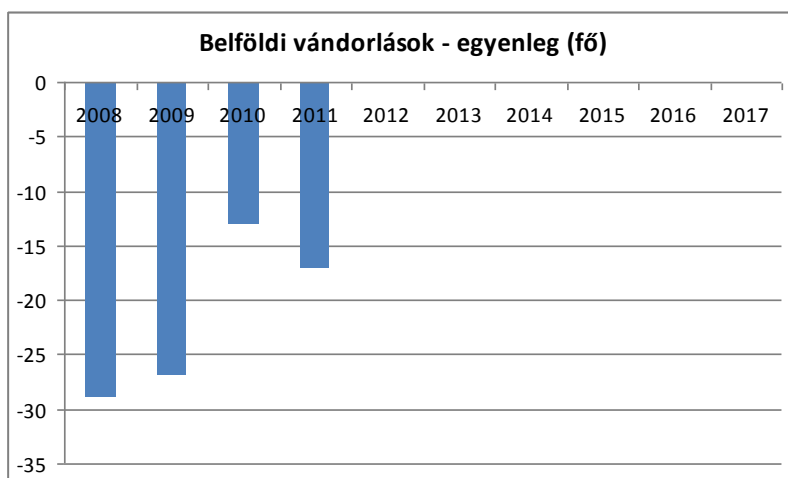
Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. A táblázat adatai alapján megállapítható, hogy valamennyi vizsgált évben jóval 100 alatti az index, vagyis a 14 év alattiak száma több

mint kétszerese a 65 év felettiekének, ez alapján fiatalos a népességszerkezet. Ez azt jelenti, hogy a gyerekek fokozott figyelmet igényelnek, fokozottabb ellátására van szükségük.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	Egyenleg
2008	16	45	-29
2009	27	54	-27
2010	9	22	-13
2011	15	32	-17
2012	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

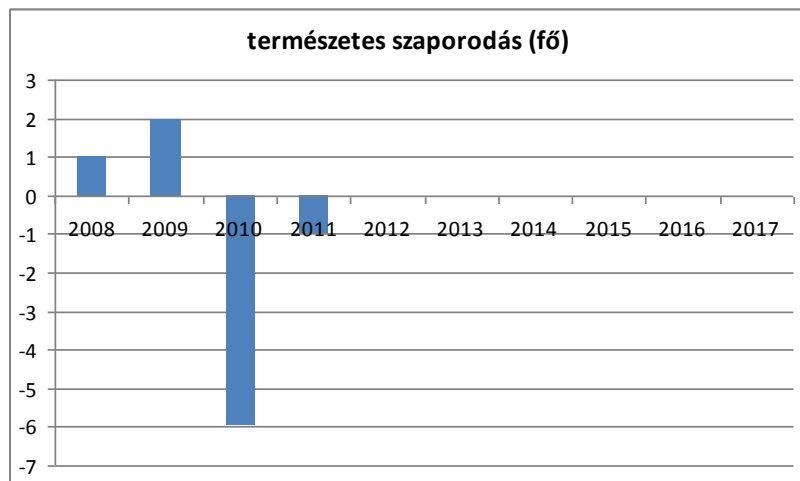

Az állandó elvándorlások száma a vizsgált évek mindegyikében meghaladja az állandó odavándorlások számát. A települést a negatív vándorlási egyenleg jellemzi. Az elvándorlások száma a vizsgált években több mint kétszer annyi, mint az odavándorlásoké.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	4	3	1
2009	6	4	2
2010	3	9	-6
2011	3	4	-1
2012	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A születések és a halálozások aránya 2010-től követi az országos trendet. A természetes szaporodás 2010-től negatív előjelű, ami azt jelenti, hogy az élve születések száma kevesebb, mint az elhalálozások száma.

Helyzetelemzés

„Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”¹

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

- Magyarország Alaptörvénye XV. cikk
- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
- 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról
- Az emberi erőforrások minisztere 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelete a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól
- 31/2007. (II. 28.) Korm. rendelet a területfejlesztéssel és a területrendezéssel kapcsolatos információs rendszerről és a kötelező adatközlés szabályairól

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Told Község Önkormányzatának Képviselő-testület 2013. április 29. napján fogadta el a 9/2013. (IV. 30.) önkormányzati rendeletét a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni szociális ellátások és szolgáltatások helyi szabályozásáról. A törvényi előírásokon túl, a rendelet célja, hogy a településen olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékoságból eredő szükségletek, eltartottak, gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és

¹ Magyarország Alaptörvénye

ezek hatásait folyamatosan vizsgálja az Önkormányzat. A rendeletet az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények alapján évente legalább egy alkalommal felülvizsgálják.

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Told Község Önkormányzatának Gazdasági Programja a 2010-2014-es periódusra 2010-ben készült, melynek készítését az Ötv. 91. § (1) bekezdése írja elő.

A dokumentum olyan prioritásokat határoz meg, amelyek megvalósításával a településen élők helyzete javul, mindez az egyenlő esélyek biztosítását is segíti.

Településfejlesztés, településrendezés, gazdaságfejlesztés

- El kell készíteni Told Község Településrendezési tervét. Törekedni kell arra, hogy összhangban legyen a megyei, és kistérségi tervekkel, biztosítsa a község fejlesztésének ésszerű lehetőségét.
- Segíteni szükséges a vállalkozások pályázati tevékenységét.
- A település egész területén a közterületek folyamatos tisztántartása, fejlesztése. Belvízrendezési terv felülvizsgálata. A külterületi csatornák tisztítása, a belvízelvezető rendszer folyamatos karbantartása, sikeres pályázat esetén a hiányzó részeinek kiépítése. Meglévő önkormányzati utak, járdák, parkok felújítása.
- Járdaeépítés, a meglévő balesetveszélyessé vált szakaszok folyamatos felújítása.
- A közterületek rendben tartása önkormányzati feladat, de a lakosságnak és a vállalkozásoknak is teljesíteni kell a helyi rendeletek által rájuk rótt teendőket (ingatlan előtti közterületek rendben tartása, tiltott hulladéklerakás, szemetelés elkerülése).
- Játsszóterek felújításának tervezése, folytatása, új játszótér kialakítása.
- Önkormányzati dűlőutak folyamatos karbantartása, gazdák, tulajdonosok bevonásával.
- Az infrastruktúra fejlesztése, folyamatos karbantartása.
- A Rendőrkapitányság által kihelyezett körzeti megbízott részére iroda biztosítása.
- Együttműködés a Cigány Kisebbségi Önkormányzattal, a pályázati lehetőségek maximális kihasználása érdekében.
- Polgárőrség létrehozása.

Közükatatás, közmővelőds

- Az óvodai nevelés kötelező feladatait továbbra is a társulásban mőködő Szivárvány Óvoda és Bölcsőde látja el.
- Az óvoda játék-és eszközállományának felújításáról folyamatosan kell gondoskodni.
- Pályázati úton meg kell valósítani az óvoda felújítását.
- Mővelődsi Ház és a Mozgó Könyvtár mőködtetése.
- Falunap megszervezése.

Szociális alapellátás

- Kiemelten kell kezelni a rászoruló, különösen a halmozottan hátrányos helyzető kiskorú és az időskorú lakosság szociális problémáit.
- A lehetőségekhez képest továbbra is biztosítani kell a közcélúak foglalkoztatását.

Egészségőgyi alapellátás

- Alapvető célkitőzés, hogy a község lakossága által igénybevett egészségőgyi szolgáltatások továbbra is a megszokott magas színvonalon mőködjenek.
- Az orvosi rendelő akadálymentesítése, nyílászáró cseréje.

Környezetvédelem

- A község zöld területeinek folyamatos gondozása, bővítése.
- Pályázati források felhasználásával biztosítani kell a volt szeméttelp rekultivációját.
- Ki kell építeni, és engedélyeztetni kell a kerti hulladékok és építési törmelékek lerakására szolgáló helyet.
- Kiemelt szempontként kell kezelni a hulladékgazdálkodást, népszerűsíteni kell a szelektív hulladékgyőjtést.

2.2 A helyi esélyegyenlődségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

2.2.1 A Biharkeresztesi Közükatási Intézményi Társulás 2008-ban készítette el a Közükatási Esélyegyenlődségi Intézkedési Tervet, melynek legfőbb célja a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körő érvényesőlése.

Az intézkedési terv kiemelt feladatai között szerepel a kompetencia eredmények javulása, az évismétlők arányának csökkenése, a magántanulók számának visszaszorítása, a középfoóú oktatási intézményekben továbbtanulók arányának növekedése és a hiányzások számának leszorítása érdekében.

2.2.2 A Bihari Önkormányzatok Többcélú Kistérségi Társulása szintén 2008-ban készítette el a Berettyóújfalui Kistérség Közoktatási Intézkedési Tervét, mely a kistérség területére készült, és 2008. szeptember 1-jétől 2013. augusztus 31-ig, 5 év időtartamra szól.

Az együttműködés célja a folyamatos, kiegyensúlyozott térségi fejlesztés elősegítése a közoktatási feladatellátásban, melynek egyik eszköze a közös tervezés.

Az együttműködés alapelvei:

- Az együttműködés a kistérség településein élők számára tegye elérhetővé a minőségi közoktatási szolgáltatásokat, mérséklődjének az egyenlőtlenségek;
- Térségi tanulmányi, kulturális és sportversenyek rendszerbe foglalt szervezésével a tehetséggondozást szolgálja;
- A kistérségben folyamatosan szervezett továbbképzések, tanfolyamok szolgálják a pedagógusok, egyéb szakdolgozók felkészítését a közoktatási új feladatok minél magasabb színvonalú ellátása érdekében;
- Kiemelt feladat legyen az EU csatlakozásból adódó feladatokra való felkészítés (pl. kistérségi pályázatírás), az erőforrások fejlesztését uniós pályázati források kiaknázásával is segíteni kell;
- Segítse a települések tanügy-igazgatási tevékenységének törvényes végzését;
- Tegye hatékonyabbá, gazdaságosabbá a közoktatási feladatok végzését, a közoktatási szolgáltatások színvonala gazdaságossági szempontok érvényesítésével lényeges helyi többletforrás nélkül javuljon;
- A kistérségi együttműködésben megoldott feladatok legyenek összhangban a települési és megyei fejlesztési tervekkel.

Az együttműködés céljai:

- A közoktatási feladatok tervszerű ellátása a településfejlesztés/térségfejlesztés nélkülözhetetlen eleme.
- A tankötelezettség teljesítéséhez kapcsolódó igazgatási, szervezési, szakmai feladatok és szolgáltatások többsége csak kistérségi szinten finanszírozható.
- Az óvodai nevelés teljes körű biztosítása alapozza meg az esélyegyenlőtlenségek csökkentését.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása megyei- kistérségi- települési-intézményi feladat, ezért csak rugalmas szervezési és együttműködési keretek között látható el eredményesen, hatékonyan.
- A középfokú nevelés – oktatás - képzés térségi szintű tervezése a humán erőforrás-fejlesztés helyi rendszerének alapjait jelenti.

- A művészeti nevelés a tehetséggondozáson túl a civil társadalom kulturális értékeit, kapcsolatrendszerét erősíti, gyarapítja.
- A felnőttoktatás a térség lakosságmegtartó képességét növelheti.
- A kistérségben élő román és roma kisebbség egymástól teljesen eltérő, de egyaránt sajátos, összehangolandó közoktatás-szolgáltatási feladatot jelent.
- A felzárkóztatás intézményi és intézményközi formái egyaránt megkerülhetetlen feladatot jelentenek, melyek térségi együttműködés mellett is a legnehezebb teendők egyikét jelentik.
- A kistérségi pedagógiai szolgáltatások rendszere az alapja a nevelő-oktató munka színvonal-emelkedésének, az innováció felgyorsulásának.
- A nem önkormányzati fenntartású intézmények működését is célszerű figyelembe venni a kistérség koncepcionális és operatív tervezésénél egyaránt.
- Iskolai közlekedési hálózat fenntartása.
- A testi fejlődést elősegítő sportcentrum közös működtetése.
- Koordináló iroda fenntartása.

Az együttműködés elvárt eredményei:

- A kistérség valamennyi településén összehangoltan, a törvényességi és szakmai segítséget elfogadva működik közoktatási szolgáltatás;
- A többcélú kistérségi társulás többletbevételre tesz szert:
 - költségvetési támogatásból,
 - pályázati forrásokból;
- Hatékonyabbá válik a humán erőforrás gazdálkodás (javul a szakos ellátottság, eredményesebbé válik a pedagógiai munka);
- Ésszerűbb lesz a közoktatáshoz kapcsolódó ágazatok feladatellátása (közművelődés, gyermekjóléti szolgálat, könyvtári ellátás stb.);
- Bővül a közoktatási szolgáltatások köre (pl. tanügyigazgatás);
- Optimális osztály- és csoportlétszámokat lehet elérni;
- A kistérségi szintű együttműködésben vállalt feladatellátás legyen összhangban a megyei és a települési fejlesztési tervekkel;
- Biztosítsa az Európai Unió csatlakozásából adódó, a kistérségi preferenciákat szolgáló források elérhetőségét;
- Segítse elő a települések tanügy-igazgatási tevékenységének jogkövető megvalósítását és koordinációját;
- Járuljon hozzá a közoktatási feladatellátás költséghatékonyabb teljesítéséhez;

- Biztosítsa a kistérség közoktatásában foglalkoztatottak szakmai együttműködését és képzését, továbbképzését;
- Segítse elő az egyéni képességek és adottságok figyelembe vételén alapuló fejlesztés (tehetséggondozás, sajátos nevelési igények kielégítése) gyakorlati megvalósítását;
- A kistérség munkaerő piaci folyamatainak követésével, a helyi szakmai kompetenciák bővítésével járuljon hozzá a hatékony felnőttképzéshez.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása.

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a Központi Statisztikai Hivatal, a VÁTI Nonprofit Kft., TEIR – Az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, TÁKISZ, a helyi Önkormányzat adatbázisa, valamint helyi adatgyűjtés szolgálta. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs, ott a 2011. évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

Az önkormányzat számára a koherens esélytervhez szükséges információk rendelkezésre állnak. Vannak azonban olyan területek, amelyről az információszerzés még nehézkes. Az adatok gyűjtése elsősorban a fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásáról, iskolai végzettségéről, a nők helyi gazdaságban elfoglalt szerepéről, az idősek informatikai jártasságáról problémás.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

2011. évi felmérések szerint hazánkban 1,2 millió felett van a szegény emberek száma. Míg korábban az öregkori szegénység volt a jellemzőbb, napjainkban a gyermekeké vált azzá. Egyre többen tartoznak a mélyszegények közé is.

A szegénységnek nincs mindenki számára elfogadott, örökérvényű definíciója. Általában azokat a területi egységeket tekintjük mélyszegénység által sújtott településeknek, településrészeknek, ahol a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.

A roma népességre vonatkozóan kevés hivatalos adat áll rendelkezésünkre. Toldon a 2001-es népszámlálás adatai alapján 51 fő roma nemzetiségű ember élt, mely az akkori lakosságszám 14,3 %-át jelentette. A 2011-es népszámlálás adatai alapján 53 fő roma nemzetiségű ember él a településen, ez a lakosságszám

17,1 %-a. Természetesen ezeket az adatokat fenntartásokkal kell venni. A népszámlálási adatok azért megbízhatatlanok, mivel a legtöbb roma származású ember nem vallja magát romának.

A roma lakosság szociális helyzetére vonatkozóan sincsenek pontos adatok, azonban megállapítható, hogy a roma népesség átlagos életszínvonala, lakhatási körülményei, egészségi állapota, iskolázottsága, foglalkoztatottsága a társadalom egészéhez viszonyítva lényegesen rosszabb. Munkaerő-piaci szempontból a rendszerváltás piactudatos átmenet legnagyobb vesztese a roma népesség.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább. Annak megítélése, behatárolása, hogy mekkora jövedelemből lehet megélni egy-egy településen, országtól függően más és más.

A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén, illetve háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A rendelkezésünkre álló adatok alapján elsősorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, a gyermekek helyzete, a lakhatási viszonyok és az iskolai végzettségek figyelembe vételével készített elemzéseket. A lakossági jövedelmekre és átlagkeresetekre vonatkozó adatokat települési szinten nem állnak rendelkezésünkre.

Több egyike a bihari térség gazdaságilag, társadalmilag hátrányos helyzetű településeinek. Hátrányos helyzete a falu elhelyezkedéséből, a lakosság összetételéből, rossz infrastrukturális ellátottságából, a kulturáltság, iskolai- szakmai végzettség alacsony színvonalából, a nagymértékű munkanélküliségből adódik. A településen lakók többsége roma lakosság, ennek okán a mélyszegénységben élők aránya is jelentős.

A 2011. évi népszámlálás adatai alapján a településen 2011-ben a *foglalkoztatottak száma 42 fő* volt. Ugyanezen évben a településen *20 fő öregségi nyugdíjban, 15 fő rokkantsági és rehabilitációs ellátásban, 16 fő hozzátartozói nyugdíjban* részesült.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. A település gazdaságilag aktív lakosainak mintegy 32,5 %-a (2012-ben 80 fő) regisztrált munkanélküli. A regisztrált álláskereső többségének a munkanélküli és szociális ellátások, valamint a közfoglalkoztatás keretében történő alkalmazás idejére biztosított közfoglalkoztatási bér jelent állandó jövedelmet. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. A település lakosainak, elsősorban a mélyszegénységben élők, romák otthonaik fenntartása ma már egyre nehezebb, mely oka elsősorban a munkanélküliség.

A jövedelmi helyzet igen polarizált, az egyik oldalon nyomor észlelhető, a másik oldalon, ami a ritkább, átlagon felüli anyagi helyzet. Sajnos a családok jövedelmeik felhasználásakor nélkülözik a tervszerűséget. Kiadásaik rendre meghaladják bevételeiket. Lakásviszonyaik az átlagosnál rosszabbak.

A település nem rendelkezik felmérésekkel a romák helyzetéről, mely fontos lenne az esélyegyenlőség szempontjából.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Egy település gazdasági szerkezete a település gazdasági-társadalmi fejlettségét tükrözi. Bár napjainkra az egyes nemzetgazdasági ágak súlypontjai globális méretekben is a mezőgazdaság rovására és a tercier/szolgáltató szektor javára tolódtak el, az ún. gazdasági szerkezetváltás nem minden térségben, településen zajlott le azonos intenzitással. A település népességmegtartó ereje az infrastruktúrától, az önkormányzati és közintézmények működtetésétől és színvonalától egyaránt függ.

A helyi önkormányzat az Ft. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- közfoglalkoztatást szervez,
- figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai követelményeit,
- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

Az iparban és a mezőgazdaságban lejátszódott folyamatok révén a település teljesen elszegényedett. Az elmúlt évtizedekben a tehetősebb családok elhagyták a falut jobb kilátások reményében, és helyettük szegény, többnyire roma és kisebb számban erdélyi családok telepedtek le. A 310 (2011. évi lakónépesség) helyi lakos közül néhány embernek van munkahelye, a többiek szociális juttatásokból és idénymunkából élnek. A földrajzi elszigeteltség, a helyi gazdaság állapota és az alacsony iskolázottság szinte semmi esélyt nem kínál a helyiek foglalkoztatására.

Elmondható hogy a településen az Önkormányzat a legjelentősebb foglalkoztató, mivel ipari tevékenység nincs a településen. Az önkormányzat által állandó foglalkoztatottak száma: 2 fő teljes munkaidőben.

A lakók többségének az alkalmi munkák, mezőgazdaság biztosítanak szerény megélhetést. Toldon a regisztrált vállalkozások száma 2011-ben 22 volt, melyből a regisztrált őstermelők száma 12, regisztrált egyéni vállalkozói nyilvántartásban szereplők száma mindössze 2. Mint látható a lakosság egy része őstermelőként próbál jövedelemre szert tenni, az egyéni vállalkozások száma igen alacsony.

A településen élő aktív korú lakosság nagy részének a munkanélküli és szociális ellátásokból biztosított a megélhetése.

Az alábbi táblázat a település gazdasági aktivitásra vonatkozó adatait hasonlítja össze a kistérségi, megyei és országos területi szintekkel.

A lakosság gazdasági aktivitása, 2011

Terület	Gazdaságilag aktív				Gazdaságilag inaktív			
	Foglalkoztatott		Munkanélküli		Inaktív		Eltartott	
	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő	%
Told	42	14,0	53	17,6	72	23,9	134	44,5
Berettyóújfalui kistérség	16 499	32,1	3 606	7,0	17 357	33,8	13 875	27,0
Hajdú-Bihar megye	198 486	36,2	37 468	6,9	157 362	28,8	153 785	28,1
Magyarország	3 942 727	44,5	568 497	6,5	2 949 727	22,7	2 476 681	26,4

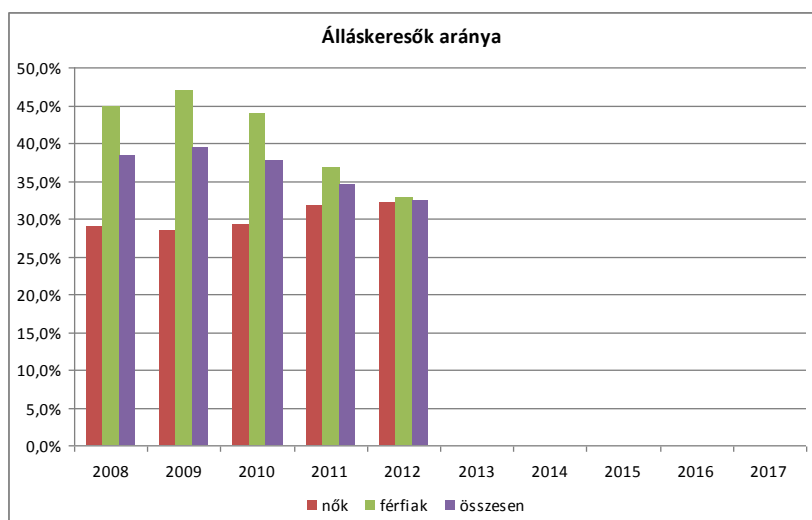
Forrás: KSH, Népszámlálás, 2011

Kitűnik, hogy a valamennyi mutató esetében a település értékei negatív irányban elmaradnak az országos, sőt a megyei és kistérségi értékektől is. Toldon 2011-ben a foglalkoztatottak aránya nagyon alacsony, mindössze harmada az országos értéknek, a gazdaságilag aktív népességnek az 55,79 %-a munkanélküli. Az eltartottak aránya jóval magasabb még a kistérségi és megyei szintnél is. A gazdaságilag inaktív lakosok aránya 68,4 %, mely jóval magasabb, mint akár a kistérségi, megyei, vagy országos érték.

6. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			Nyilvántartott állás keresők száma					
	nő	férfi	Összesen	nő		férfi		Összesen	
				fő	%	fő	%	Fő	%
2008	93	136	229	27	29,0	61	44,9	88	38,4
2009	95	138	233	27	28,4	65	47,1	92	39,5
2010	99	134	233	29	29,3	59	44,0	88	37,8
2011	101	136	237	32	31,7	50	36,8	82	34,6
2012	106	140	246	34	32,1	46	32,9	80	32,5

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, helyi adat

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy Toldon a 15-64 év közötti lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között. Az adatok tanúsága szerint az évek előrehaladásával a nők körében emelkedett a nyilvántartott álláskeresők száma, míg a férfiak esetében csökkent. A nyilvántartott álláskeresők száma, nemtől függetlenül viszont 2009-től kismértékű csökkenést mutat. A közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatottak számának növekedésével függhet össze a csökkenő tendencia.

7. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	88	92	88	82	80
20 éves és fiatalabb	fő	5	9	6	7	6
	%	5,7	9,8	6,8	8,5	7,5
21-25 év	fő	11	10	11	11	14
	%	12,5	10,9	12,5	13,4	17,5
26-30 év	fő	7	10	9	8	8
	%	8,0	10,9	10,2	9,8	10,0
31-35 év	fő	8	12	8	5	8
	%	9,1	13,0	9,1	6,1	10,0
36-40 év	fő	15	9	12	10	7
	%	17,0	9,8	13,6	12,2	8,7
41-45 év	fő	18	15	9	9	7
	%	20,5	16,3	10,1	11,0	8,7
46-50 év	fő	11	15	17	16	15
	%	12,5	16,3	19,3	19,5	18,8
51-55 év	fő	9	11	14	11	11
	%	10,2	12,0	15,9	13,4	13,8
56-60 év	fő	4	1	2	5	4
	%	4,5	1,1	2,3	6,1	5,0
61 év felett	fő	0	0	0	0	0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik a településen. Toldon kiemelkedően magas a 25 év alatti álláskereső aránya, a 2012-es adatok alapján az összes álláskereső 25 %-a (20 fő) esik ebbe a csoportba. A településen szintén magas az 50 éven felüli álláskereső aránya is, a 2012-es adatok alapján az összes álláskereső 18,8 %-a (15 fő) 50 éven felüli. Ahogyan az ország más részeire is jellemző a fiatal, pályakezdő, valamint az 50 év feletti korosztály talál legnehezebben munkát.

8. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemeként

	Nyilvántartott/regisztrált munkanélküli összesen			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	Fő			Fő			%		
	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen	Nő	Férfi	összesen
2008	27	61	88	24	37	61	88,9	60,7	69,3
2009	27	65	92	18	38	56	66,7	58,5	60,9
2010	29	59	88	8	19	27	27,6	32,2	30,7
2011	32	50	82	11	26	37	34,4	52,0	45,1
2012	34	46	80	n.a.	n.a.	48	n.a.	n.a.	60,0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, helyi adat

A táblázat arra mutat rá, hogy milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek a településen. Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése, figyelemmel a nemek közötti különbségre. A településen a regisztrált munkanélkülieken belül a 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartásban lévő személyek arány igen magas, a vizsgált időtartamban, három évben is meghaladta a 60 %-ot. A nemek arányát megvizsgálva megállapítható, hogy a 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartásban lévő személyek közül 2009-ig a nők, majd 2010-től a férfiak aránya a magasabb.

A településen jelenleg nem tapasztalhatók olyan gazdasági folyamatok, amelyek az állástalanok számát csökkenthetnék. Az önkormányzat a legfőbb foglalkoztató, ezért a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetben lévő álláskereső számára kiemelt jelentőséggel bír az önkormányzat által szervezett **közfoglalkoztatás**. 2012. évben a hatékony és értéktéremtő közfoglalkoztatási programok kiemelkedő befolyással bírtak az érintettek számára. Az önkormányzat a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak csaknem teljes körét foglalkoztatta.

2012. évben a rövid időtartamú 4 órás közfoglalkoztatás helyett a hangsúly a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatásra tevődött át.

2012. évben a közfoglalkoztatás az alábbi területeken valósult meg:

- Az önkormányzat által szervezett *hagyományos közfoglalkoztatás* keretében a foglalkoztatottak településtisztasági, közterületek rendezése, belterületi vízrendezési, kiegészítő feladatokat láttak el.

- A Startmunka mintaprogram keretében Biharkeresztes város gesztorságával (Toldról a programban 2012-ben 11 fő vett részt).

Told Község Önkormányzata részt vesz a Biharkeresztes gesztorságával folytatott startmunka-programban, a munka világába történő visszavezetés céljából.

A program két részből áll:

- mezőgazdasági projekt (2012-ben 6 fő vett részt a programban Toldról)
- mezőgazdasági földutak rendbetétele projekt (2012-ben 5 fő vett részt a programban Toldról)

A projekt mezőgazdasági programeleme lehetőséget biztosít a mezőgazdasági növénytermesztés alapjainak az elsajátítására és ezen keresztül a résztvevők önfenntartó képességének javítására. A program kizárólag elsődleges mezőgazdasági termékek előállítását teszi lehetővé, mely feldolgozatlanul kerül eladásra. A program önfenntartó képességének hosszú távú biztosítása érdekében Biharkeresztes Város Önkormányzata tartósító üzem létrehozásával másodlagos feldolgozottsági szintű mezőgazdasági termékeket vagy termékcsoportokat szeretne előállítani. A tevékenységek a startmunka-programban előállított termények tisztítására, darabolására, csomagolására és savanyítására terjednének ki.

A programban érintett településeken a startmunka-program „Mezőgazdasági Projekt” keretébe bevont közfoglalkoztatottak közül Toldról 6 fő vett részt a Türr István Képző és Kutató Intézet által szervezett „Háztáji növénytermesztés és tartósítás” elnevezésű képzésen. A program keretében foglalkoztatottak a képzés során elsajátították a mezőgazdasági növénytermesztés, a tartósítás alapjait.

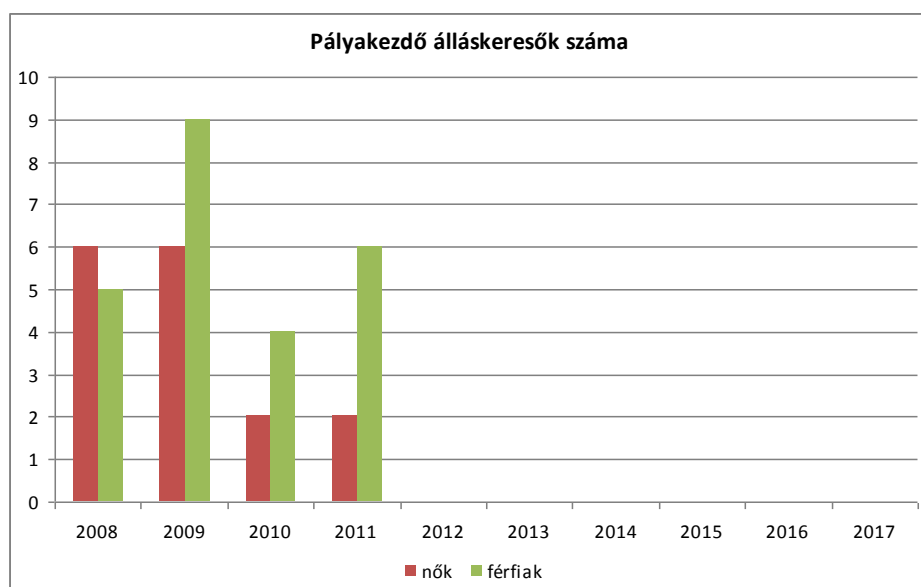
A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Berettyóújfalui Járási Hivatal II. Járási Munkaügyi Kirendeltségének a 2012. évre vonatkozó tájékoztatója szerint Toldon 2012-ben 14 fő hosszabb idejű közfoglalkoztatásban, 5 fő mezőgazdasági földutak rendbetétele projektben, 6 fő mezőgazdasági programban, 14 fő belvív-elvezetési programban, 2 fő bio- és megújuló energia projektben, 1 fő országos közfoglalkoztatási programban vett részt. 2012-ben a településen összesen 42 fő vett részt rövidebb, vagy hosszabb ideig közfoglalkoztatásban.

A községben élő aktív korú lakosság egy része átmenetileg hosszabb, vagy rövidebb időre álláskereső lesz.

9. számú táblázat - Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemenként

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	Nő	férfi	összesen	Nő		Férfi		Összesen	
	Fő	fő	fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2008	19	35	54	6	31,6	5	14,3	11	20,4
2009	21	40	61	6	28,6	9	22,5	15	24,6
2010	28	38	66	2	7,1	4	10,5	6	9,1
2011	29	41	70	2	6,9	6	14,6	8	11,4
2012	32	40	72	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	11	15,3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat egy fontos munkaerő-piaci helyzetre, a pályakezdők helyzetére irányítja a figyelmet. A pályakezdők elhelyezkedési esélye a településen kilátástalan, mert helyben nincs munkahely.

Arányuk a településen a vizsgált években ingadozó volt, 2010-ben a 18-29 év közötti lakosok 9,1 %-a volt regisztrált munkanélküli. Ez az arány lassú emelkedést mutat, viszont ugyanakkor megfigyelhető a 18-29 év közötti lakosok számának növekedése is.

Aki nem szerzett középfokú végzettséget vagy szakképesítést, hátrányos helyzetű munkavállalónak kell tekinteni. A nem megfelelő – alacsony vagy a munkáltatói igényektől eltérő – iskolai végzettség, szakképzettség az elhelyezkedést megnehezíti.

10. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			Általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	Összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	Összesen	Nő	férfi			
	Fő	fő	fő	Fő	Fő	fő	Fő	%	fő	%	fő	%
2001	250	124	126	177	78	99	73	29,2	46	37,1	27	21,4
2011	269	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás, Önkormányzati adatgyűjtés

A táblázat adatai alapján megállapítható, hogy a 15 évesnél idősebb lakosságból az alacsony iskolai végzettségűek aránya 29,2 %, amely igen magas érték, ez pedig nehezíti elhelyezkedési esélyeiket is. Az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők magas száma összefügghet azzal is, hogy 2001-ben az idősebb korosztályból sokan éltek még, akik 6 elemi, vagy annál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkeztek.

11. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint	
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség	8 általános végzettség
	Fő	Fő	Fő
2008	88	8	54
2009	92	11	56
2010	88	11	59
2011	82	12	51
2012	80	9	54

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat adatai alapján megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskeresők közül a legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma magas (2012-ben 80 álláskeresőből 63 fő), az álláskeresők 67,5%-a rendelkezik általános iskolai végzettséggel. Viszont a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma a településen nem kiemelkedő. Az álláskeresők közül 2012-ben 17 fő rendelkezett középfokú végzettséggel, felsőfokú végzettségű álláskereső nem volt.

12. számú táblázat - Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók létszáma és a 8. évfolyamot eredményesen végzettek

év	Általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
		Fő	%
	Fő	Fő	%
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

13. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
		fő	%	Fő	%	Fő	%
	Fő	fő	%	Fő	%	Fő	%
2009	0	0	0	0	0	0	0
2010	0	0	0	0	0	0	0
2011	0	0	0	0	0	0	0
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

A településen nincs általános iskolai és középfokú felnőttképzés, de külső szervek különböző képzéseket biztosítanak elsősorban a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetben lévő álláskeresők,

pályakezdők, 50 év feletti, elavult szakképzettséggel, illetve szakképzettséggel nem rendelkezők segítésére a minél hamarabbi munkaerő-piacra történő visszakérés érdekében. 2012-ben a TKKI által szervezett háztáji növénytermesztés és tartósítás képzés volt a településen biztosított.

Az egyenlőtlenség meglétét bizonyító esetekről nincs tudomása az önkormányzatnak, ha mégis érzékelhető a mindennapok során, az a társadalomban meglévő előítéletek alapján értelmezhető. Ezek ellen minden lehetséges eszközzel fel kell lépni.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt (továbbiakban: Szt.) az elmúlt években többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni szociális ellátások és szolgáltatások helyi szabályozásáról szóló 9/2013. (IV. 30.) önkormányzati rendeletébe épített be.

A Szt. 2. §-a alapján „A szociális ellátás feltételeinek biztosítása – az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségén túl – az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata.”

A Szt. 25. §-a alapján a szociális ellátás formái:

„25. § (1) A jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására pénzbeli szociális ellátás nyújtható.

(2)

(3) Szociális rászorultság esetén a jogosult számára

a) a települési önkormányzat jegyzője az e törvényben meghatározott feltételek szerint

aa) foglalkoztatást helyettesítő támogatást,

ab) rendszeres szociális segélyt,

ac) lakásfenntartási támogatást;

b) a települési önkormányzat képviselő-testülete az e törvényben, illetve az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint

ba) a 43/B. § (1) bekezdésében foglalt ápolási díjat,

bb) átmeneti segélyt,

bc) temetési segélyt;

c) a járási hivatal az e törvényben meghatározott feltételek szerint

ca) időskorúak járadékát,

cb) a 41. § (1) bekezdésében és a 43/A. § (1) bekezdésében foglalt ápolási díjat; állapít meg (a továbbiakban együtt: szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások).”

A Szt. 47. § (1) bekezdése alapján természetben nyújtható szociális ellátások:

„47. § (1) A szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások közül természetbeni szociális ellátás formájában

a) a rendszeres szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás,

b) a lakásfenntartási támogatás,

c) az átmeneti segély és

d) a temetési segély

nyújtható.”

Az álláskereső részére álláskeresői ellátásként álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár. Az álláskeresői járadék maximum 90 nap lehet, a munkaerő-piaci járulékalap 60 %-a, legfeljebb a minimálbér 100 %-a (98.000 forint).

14. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

	Nyilvántartott álláskeresők száma	Segélyben részesülők fő	Segélyben részesülők %
2008. 1. negyedév	78	3	3,8
2008. 2. negyedév	68	2	2,9
2008. 3. negyedév	89	3	3,4
2008. 4. negyedév	92	1	1,1
2008. átlag	82	2	2,4
2009. 1. negyedév	97	3	3,1
2009. 2. negyedév	99	1	1,0
2009. 3. negyedév	81	1	1,2
2009. 4. negyedév	81	4	4,9
2009. átlag	90	2	2,2
2010. 1. negyedév	94	14	14,9
2010. 2. negyedév	39	0	0,0
2010. 3. negyedév	37	3	8,1
2010. 4. negyedév	77	40	51,9
2010. átlag	62	14	22,6
2011. 1. negyedév	100	12	12,0
2011. 2. negyedév	76	1	1,3
2011. 3. negyedév	86	5	5,8
2011. 4. negyedév	96	0	0,0
2011. átlag	90	5	5,6
2012. 1. negyedév	94	0	0,0
2012. 2. negyedév	74	0	0,0
2012. 3. negyedév	75	0	0,0
2012. 4. negyedév	77	0	0,0
2012. átlag	80	0	0,0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

15. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

	Nyilvántartott álláskeresők száma	Álláskeresési járadékra jogosultak	
	Fő	fő	%
2008	88	3	3,4
2009	92	2	2,2
2010	88	2	2,3
2011	82	2	2,4
2012	80	2	2,5

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, helyi adat

Az adatokat összevetve a munkanélküliségi adatokkal, látható, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők alacsony számban jutnak a támogatásokhoz.

Told község szociális helyzetének állapotáról az önkormányzati segélyezés ad bemutatást.

Rendszeres szociális segélyt az az aktív korú személy kaphat az önkormányzattól, aki nem munkavállaló, vagy egészségkárosodott, vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, aktív korú személyek részére nyújtott támogatás, akik nem rendelkeznek rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel.

A **foglalkoztatást helyettesítő támogatást** csak álláskereső személy veheti igénybe. 2011. január 1-től bérpótló juttatásra (BJP), illetve 2011. szeptember 1-től foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (FHT) jogosult, aki korábban rendelkezésre állási támogatásban (RÁT) részesült, ám a jogosultságot évente felül kell vizsgálni. 2012-től csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni közfoglalkoztatásban vagy a munkaerőpiacon. Amennyiben a feltételeknek nem tud eleget tenni, mert számára nem tudtak közfoglalkoztatás körébe tartozó munkát felajánlani, illetve a 30 nap munkavégzést egyéb módon sem tudta teljesíteni, akkor a 30 nap számításánál az általa teljesített közérdekű önkéntes tevékenység időtartamát is figyelembe kell venni. Közfoglalkoztatásban csak a Munkaügyi Központ kirendeltsége által közvetített álláskeresők, elsősorban a foglalkoztatást helyettesíthető támogatásra jogosult személyek foglalkoztathatóak, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevételével kötelesek elfogadni. A BJP/FHT összege a mindenkor érvényes minimálnyugdíjhoz igazítva, több mint négy évig változatlanul 28 500 forint volt, majd ez lecsökkent 22.500 forintra.

Az önkormányzat rendeletben előírja, hogy a juttatásban részesülő lakókörnyezetét köteles rendben tartani.

Az aktívkorúak ellátásában részülőknek továbbra is előírás a munkaügyi központtal való együttműködés, míg az egészségkárosodott személyek kivételével a rendszeres szociális segélyre jogosultak az arra kijelölt szervvel, a Biharkeresztesi Egyesített Szociális Intézményekkel kötelesek együttműködni. A megállapodás elsődleges célja olyan szolgáltatások biztosítása, amely a munkaerőpiacra történő visszahelyezést segíti. A beilleszkedést elősegítő program a munkanélküliség káros hatásait segített enyhíteni. Az anyagi helyzet

romlásának következményeként a munkanélküli emberek kapcsolatai beszűkülhetnek, megváltozott énképük és életvitelükben is izolálódhat. Az anyagi nehézségek konfliktusokat idézhetnek elő a munkanélküliek családjában.

16. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

	Rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	72	31,4	0	0,0	0	0
2009	24	10,3	56	60,9	0	0
2010	9	3,8	10	11,3	0	0
2011	12	5,1	56	68,3	0	0
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Helyi adatgyűjtés

Megállapítható, hogy a szociális segély, valamint a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása meghatározó mértékben jelenik meg a település alacsony jövedelmű lakosságának körében, magas a szociális támogatásban részesülők száma. Az adatokból kitűnik, hogy önkormányzatra nagy terheket ró a lakosok megélhetését biztosító ellátások folyósítása.

Az anyagi támogatásokkal kapcsolatos ügyekben a Biharkeresztesi Közös Önkormányzati Hivatal látja el a teendőket.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

A község infrastrukturális feltételei megfelelőek, bár a faluban nincs kiépítve szennyvízrendszer és a gázvezeték sem ér el minden utcába. A beépült utcák aszfaltozására az önkormányzat által megnyert pályázatok útján kerül sor.

A lakásállomány, leginkább annak minősége, illetve az újonnan épült lakások aránya jól mutatja egy település jövedelmi viszonyait, fejlettségi szintjét, dinamikáját.

Told „korára” a lakásállomány korából is következtethetünk, segítve annak megítélését, mennyire fiatalos a község településképe. Meghatározó az új/régi lakások teljes lakásállományon belül elfoglalt aránya, és az építkezések dinamikája. A toldi lakások 2011-es számbavétele alapján a lakásállományban 23,8 % az 1946. előtt épült lakások aránya. Az építkezések dinamikáját tekintve megállapítható, hogy 1946-1960. között épült a település lakásainak legnagyobb része, 35 %-a (46 db lakás), majd csökkent az új lakások száma,

viszont az 1991-2000. évek közötti időszakban ismét emelkedés figyelhető meg, ebben az időszakban 13 új lakás épült. Ennek ellenére összességében megállapítható, hogy a 20 évnél régebbi épületek 95 %-os részarányukkal Told községet „idős” településsé teszik.

A község lakásállománya 2008 – 2011. között állandónak mondható. 2008-ban 150 lakást tartottak nyilván, mely 2011-re 149 lakásra csökkent. Egy-egy lakásban átlag 2,39 fő él.

Az épített lakásokon belül a négy és több szobás lakások arányából következtethetünk a lakosság életszínvonalára, anyagi körülményeire. A 2011-es Népszámlálás adatai alapján a lakásállomány 16,9%-a egyszobás, 49,3%-a kétszobás, 24,6%-a háromszobás, míg 9,2%-a négy és többszobás lakás volt.

A 2011-es népszámlálási adatok alapján a lakásállomány 10 %-a összkomfortos, 31,5%-a komfortosnak, 12,3 %-a félkomfortosnak, viszont a lakások csaknem fele (44,6%-a) komfort nélkülinek tekinthető. 2011-ben 2 szükség-lakás volt.

17. számú táblázat - Lakás állomány

db	Összes lakásállomány		Bérlakás állomány		Szociális lakásállomány		Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	150	n.a.	0	0	0	0	0	0
2009	150	n.a.	0	0	0	0	0	0
2010	150	n.a.	0	0	0	0	0	0
2011	149	n.a.	0	0	0	0	0	0
2012	n.a.	n.a.	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A településen nincs sem bérlakás, sem szociális lakásállomány. A településen veszélyeztetett lakhatási helyzet, hajléktalanság nincs. A lakott házak állaga változó. A településen sok a lesújtó állapotban lévő ház, a víz sincs bevezetve a házak nagy részébe. Az időskorúak lakhatási helyzete a település viszonylatában azonban megfelelőnek mondható.

A településen nincs bentlakásos idősok otthona, legközelebbi otthon Biharkeresztesen található.

A településen működő intézmények épületeinek állapota megfelelő, azok felújítása folyamatosan történik.

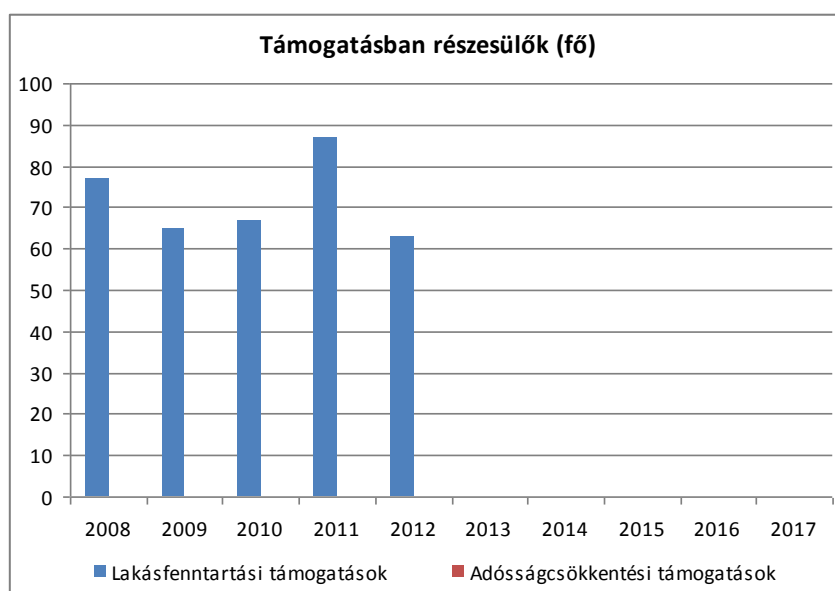
A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Az önkormányzat lakásfenntartási támogatással segíti a rászorulókat. A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a

villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt. A lakásfenntartási támogatás alanyi jogon, normatív alapon állapítható meg.

18. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők

	Lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	Adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	77	0
2009	65	0
2010	67	0
2011	87	0
2012	63	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adat

A településen a szociális igazgatásról és ellátásról szóló 1993. évi III. törvény szerint meghatározott normatív lakásfenntartási támogatásban 2012-ben 63 fő részesült.

Adósságcsökkentő támogatásról nem alkotott rendelet az önkormányzat.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Told községben szegregátumnak nevezett településrész jelenleg nem azonosítható be, nem különülnek el egy adott településrészen belül az egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) 4. pontja határozza meg, hogy az egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások kötelezően ellátandó

feladata az önkormányzatnak. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 152. §-a értelmében a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

Egy adott település egészségügyi ellátórendszerének kihasználtságát nagymértékben befolyásolja a lakosság korösszetétele. Az életkor előrehaladtával természetesen egyre gyakrabban jelentkeznek a különböző egészségügyi problémák, amelyek megterhelik az alapellátást és erre az egészségügyi, valamint a szociális ellátórendszernek is fel kell készülnie.

A születések száma alacsony és csökkenőtendenciát mutat. A lakosság keveset törődik egészségével, keveset mozog, helytelenül táplálkozik, magas a dohányosok és alkoholfogyasztók aránya stb.

Az egészségi állapotot jól tükrözi a születéskor várható átlagos élettartam mérőszáma, vagyis az az életkor, amelyet átlagosan megélhet egy ma született nő vagy férfi. Az Európai Unió országainak átlagában a nők 81-82 év, a férfiak 75 év körüli élettartamra számíthatnak.

Magyarországon ez az élettartam a nők körében átlagosan 76 év, a férfiaknál 68 év (2001. évi adatok).

A települési önkormányzat az **alapszolgáltatások** megszervezésével segítséget nyújt a rászorulóknak részére, életvitelük fenntartásában, valamint egészségügyi állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

19. számú táblázat – Orvosi ellátás

	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A község egészségügyi ellátása megfelelő. A településen önálló orvosi praxis nincs, a település lakóit az egyik biharkeresztesi **háziorvos** látja el, heti egy alkalommal, a településen történő rendeléssel, a többi napon, Biharkeresztesen folytatódik az orvosi ellátás, mely 5 km távolságra van Told községtől. Az orvosi rendelő még nem került felújításra. Fontos megvalósítani az akadálymentesítést a Toldi rendelőben, ennek megoldása a fogyatékkal élők, a gyermekes anyák és az idősebb korosztály esélyegyenlősége szempontjából

igen fontos. Egy védőnő és egy ápolónő segíti az orvos munkáját. A rendelők kapacitása a település szezonális, illetve állandó betegszáma mellett kielégítőnek mondható.

Az orvosi rendelővel egy épületben található egészségházban működik a védőnői szolgálat, 1 fő védőnővel. A település Biharkeresztes I. védőnői körzettel alkot egységet, csatolt település formájában. A tanácsadások heti egy alkalommal vannak. . **A területi védőnői ellátás** a védőnő illetékességi területén lakcímmel rendelkező, vagy életvitelszerűen ott tartózkodó és a védőnői gondozás iránti igényt írásban bejelentő várandós és gyermekágyas anyákat, újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekeket valamint az oktatási intézménybe nem járó, otthon gondozott tanköteles korú gyermekeket, fiatalokat érinteti.

Járó- és fekvőbeteg ellátás csak a kistérségi központban, Berettyóújfaluban a Gróf Tisza István Kórházban működik. A szakorvosi ellátást igénylő betegeket ezért a háziorvos a berettyóújfalui, illetve debreceni szakorvosi rendelőintézetbe utalja. Az idős, mozgásukban korlátozott, illetve önálló közlekedésre képtelen személyek számára, szükség szerint a falugondnoki szolgálat gépjárműve igényelhető.

A **fogorvosi ellátást** a Biharkeresztesen működő fogszakorvosi rendelő biztosítja.

Mivel a településen gyógyszerár nem működik a gyógyszereket és segédeszközöket a Biharkeresztesen található **gyógyszertár** biztosítja. Az idősek és rászorulóknak a falugondnoki szolgálat segítségével ki tudják gyógyszereiket hozatni.

Biharkeresztes, Ártánd, Bedő, Berekböszörmény, Bojt, Körösszegapáti, Mezőpeterd, Nagykereki, Told és Váncsod települések területén az alapellátási **orvosi ügyeletet** Biharkeresztesi központtal központi orvosi ügyelet formájában feladatellátóként külső szolgáltató, a debreceni székhelyű Orvosi Ügyelet Nonprofit Kft. az érintett Önkormányzatokkal kötött szerződés alapján biztosítja. Az Orvosi Ügyelet Nonprofit Kft. hétköznapiokon éjszaka, és hétvégén, valamint ünnepnapokon biztosítja a betegek sürgősségi ellátását.

A lakosság jobb egészségi állapotának elérésében kiemelt jelentőséggel bírnak a **preventív tevékenységek**, vagyis a szűrések, az egészséges életmód és táplálkozás terjesztése, valamint a lelki egészségvédelem, különös tekintettel a szív- és érrendszeri megbetegedések vonatkozásában. Kiemelten fontos a szűrővizsgálatokon való részvételi arány emelése, különösen a középkorú lakosság körében. Az egészségfejlesztési nevelőtevékenység beépülése a közoktatási programokba is jelentősen hozzájárulhat az egészségtudatosság erősödéséhez.

A lakosság egészségügyi és szociális állapotának javításához a helyben biztosítható tárgyi és intézményi feltételeket, az egészségügyi és szociális szolgáltatások színvonala és a lakosság különböző csoportjai számára az egyenlő mértékű hozzáférés biztosítása teremti meg az életkilátások javulását.

Minden évben lehetőség van a debreceni emlőcentrumban a behívott nők emlőszűrésére. A toldi önkormányzat támogatja ezt a vizsgálati lehetőséget, igény szerint ingyenes beutazást biztosít.

Sajnálatos viszont, hogy a hosszú évtizedeken keresztül helybe érkező tüdőszűrő mára megszűnt.

A **közgyógyellátási igazolvánnyal** rendelkezők száma szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás.

Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt:

1. alanyi jogon,
2. normatív alapon,
3. méltányossági alapon.

20. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	22
2009	19
2010	27
2011	24
2012	23

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adat

Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

21. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

	Ápolási díjban részesítettek száma
2008	0
2009	1
2010	2
2011	2
2012	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adat

Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

Toldon a **szociális ellátást** a társulások formájában működő Biharkeresztesi Egyesített Szociális Intézmények látja el, melynek fenntartója a Biharkeresztes, Ártánd, Bedő, Berekböszörmény, Bojt, Nagykereki, Told, Körösszegapáti önkormányzatai által létrehozott Szociális és Gyermekjóléti Társulás. Az intézmény által nyújtott szociális szolgáltatások közül a településen az alábbi ellátások biztosítottak:

- **Szociális étkeztetés:** Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorulóknak a legalább napi

egyszeri meleg étkezését biztosítják, akik azt önmaguknak, illetve önmaguknak és eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

A szociális étkeztetés társulások formában történő megvalósítását a Sörpark Kft-n keresztül biztosítja a Biharkeresztesi Egyesített Szociális Intézmény. A szociális étkeztetés a településen szorosan kapcsolódik a házi segítségnyújtáshoz és a falugondnoki szolgáltatáshoz. Az ellátást igénybe vevők száma 2012-ben 14 fő volt.

➤ *Házi segítségnyújtás:* A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását - szükségleteinek megfelelően – saját lakókörnyezetében biztosítja.

A házi segítségnyújtás a szociálisan rászorult ellátást igénybe vevő részére segítséget nyújt saját otthonában és lakókörnyezetében önálló életvitelének fenntartásában, valamint egészségi állapotából, mentális állapotából vagy más okból származó problémák megoldásában.

A házi segítségnyújtás keretében gondoskodnak azokról a személyekről, akik:

- időskorúak és otthonukban önmaguk ellátására saját erejükből részben vagy teljesen képtelenek és róluk nem gondoskodnak,
- olyan rászoruló személyek, akik egészségi állapotuk miatt igénylik ezt az ellátási formát.

Házi segítségnyújtás keretében biztosítani kell:

- az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,
- az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést,
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésének, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

A házi segítségnyújtás keretébe tartozó gondozási tevékenység különösen:

- a) az ellátást igénybe vevővel segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása,
- b) az orvos előírása szerinti alapvető gondozási, ápolási feladatok ellátása,
- c) közreműködés a személyi és lakókörnyezeti higiéniáinak megtartásában,
- d) közreműködés az ellátást igénybe vevő háztartásának vitelében (különösen bevásárlás, takarítás, mosás, meleg étel biztosítása),
- e) segítségnyújtás az ellátást igénybe vevőnek a környezetével való kapcsolattartásában,
- f) segítségnyújtás az ellátást igénybe vevőt érintő veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében, a kialakult veszélyhelyzet elhárításában,
- g) részvétel az egyéni és csoportos szabadidős, foglalkoztató és rehabilitációs programok szervezésében,

- h) az ellátást igénybe vevő segítése a számukra szükséges szociális ellátásokhoz való hozzájutásban,
- i) az előgondozást végző személlyel való együttműködés,
- j) szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítése.

A házi segítségnyújtásban dolgozó szociális gondozó együttműködik az ellátás során az egészségügyi és szociális alap- és szakellátást nyújtó intézményekkel. A gondozók feladatai közé tartozik a bevásárlás, gyógyszerkiváltás, adagolás, testi, személyi higiénia biztosítása, szükség esetén hivatalos ügyek intézése. A gondozási tevékenységet szociális gondozó végzi. A napi gondozási tevékenységről a külön jogszabály szerinti gondozási naplót vezeti. Az ellátotti létszám 2012-ben Toldon 8 fő volt.

- *Gyermekjóléti szolgáltatás:* Feladatok közé tartozik többek között a gyermekek testi-lelki egészségének családban történő nevelésének elősegítése, családtervezési, pszichológiai, nevelési és mentálhigiéniai tanácsadás, alternatív napközbeni ellátás keretében, szabadidős programok szervezése.
- *Családsegítő Szolgáltatás:* A családsegítőszolgáltatás célja a települési önkormányzatok működési területén élő szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. Családgondozás során az egyre romló szociális helyzet megoldása jelenti a legtöbb problémát. Az intézmény tapasztalata alapján a kliensek túlnyomó része tartós munkanélküli.

Az Önkormányzat *falugondnoki szolgálatot* működtet. A falugondnoki szolgáltatás egy szociális alapellátási forma, amelyet falugondok alkalmazásával és a szolgáltatás jellegéhez igazodó gépjármű üzemeltetésével biztosítanak, csökkentve ezzel a település szolgáltatás- és intézményhiányából eredő hátrányait.

Alapellátási feladatok:

- étkeztetésben való közreműködés,
- házi segítségnyújtásban való közreműködés,
- családsegítésben való közreműködés.

A tanya- és falugondnok által ellátandó egyéb feladatok:

- személyszállítási feladatok (orvoshoz, egészségügyi intézménybe, bevásárlásra, önkormányzati ill. egyéb rendezvényre történő szállítás, óvodások ill. iskolások intézménybe történő szállítása),
- önkormányzati feladathoz tartozó egyéb szállítási feladatok,
- önkormányzati rendezvények szervezésével, lebonyolításával kapcsolatos feladatok,
- kapcsolattartási feladat az önkormányzat és a lakosság között,
- egyéb szolgáltatási jellegű feladatok.

Az alapszolgáltatáson túl a szolgáltatás rendeletben meghatározott térítési díjköteles.

A szociális szolgáltatások és ellátórendszer esetében fontos kihívás és célkitűzés a település számára, hogy minden rászoruló lakója számára legyenek elérhetőek azok a jogszabályokban rögzített ellátási formák, amelyek a szociális biztonságot garantálják, és minőségi ellátást biztosítsanak. A szolgáltatásoknak köszönhetően javuljanak a hátrányos helyzetűek felzárkóztatási esélyei és életkilátásai.

Az önkormányzat természetbeni juttatásokkal is segíti a rászorulókat ruhaosztással, segélycsomagokkal, vagy gyermekek nyári étkeztetésének megszervezésével.

Az önkormányzat a közétkeztetést a településen 2011-ig az óvodában lévő saját konyhával oldotta meg. 2012-től az önkormányzat a Sörpark Kft. közreműködésével nyújt ellátást az óvodai és a szociális étkeztetést igénylők számára. A **közétkeztetés** megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A Sörpark Kft, mint szolgáltató minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos, szakember bevonásával történik.

A **szabadidősport** szervezésének, az emberek mozgósításának a megvalósításban kiemelt szerepe van az önkormányzatnak, a helyi civil szervezeteknek, az önkénteseknek, a szolgáltatást nyújtó vállalkozásoknak, illetve a lakóközösségnek, a családnak, a baráti közösségeknek és az egyénnek. A sportnak jelentős szerepe van az egészségmegőrzésben, a személyiség formálásban, a közösségi magatartás kialakítása területén. Az egészséges életmód szerves része a sportolás is.

A sportnak jelentős szerepe van az egészségmegőrzésben, a személyiség formálásban, a közösségi magatartás kialakítása területén. Az egészséges életmód szerves része a sportolás is. A település sportcsarnokkal nem, viszont sportpályával rendelkezik. A 18 év alatti korosztály többsége kizárólag intézményi keretek között testnevelés órán, foglalkozáson végez csak rendszeres testmozgást.

Az óvodában külön tornaszoba nincs, a gyerekek testnevelése a foglalkoztatóban folyik.

A településen nem található játszótér a gyerekek számára.

Törekedni kell komplex - a testedzés mellett a kultúra egyéb területeit is magába foglaló - a szabadidő programok népszerűsítésére. A rendezvények jellegét, helyszínét és időpontját a lakosság érdeklődéséhez kell igazítani. A programok, rendezvények, események szervezésénél jobban kell építeni a családokra, mert a gyermekek és a szülők együtt eredményesebben motiválhatók, mint külön-külön. Fontos feladat a szabadidősport tevékenységre szakosodó társadalmi szervezetek és csoportok megalakításának segítése.

Folyamatosan tájékoztatást kell adni a település lakosságának az elért eredményekről, másrészt a sportrendezvények helyének, idejének közlésével fel kell kelteni az érdeklődést a helyi újság, valamint a település honlapjának (www.told.hu) igénybevételével.

Törekedni olyan kiadványok megjelentetésére, amelyek minden korosztályban felkeltik az érdeklődést a sport, az egészséges és a környezettudatos életmód iránt.

Összességében megállapítható, hogy az egészségügyi és szociális ellátórendszer kiépített, a településen hozzáférhető. E tekintetben hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelmények megsértése a szolgáltatások nyújtásakor senkit nem érhet.

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

Told Község Önkormányzata nem rendelkezik közművelődési koncepcióval, de rendelettel igen (Told Község Önkormányzatának 9/1998. (XII.07.) HÖR sz. rendelete a község közművelődési feladatainak ellátásáról).

Az önkormányzat fontosnak tartja a kultúra és a kulturális értékek ápolását, fejlesztését, melyet javarészt a helyi művelődési ház tevékenységével kívánja biztosítani. A települési stratégia alapvető célja: a nemzeti és az európai – és egyben a helyi, települési - értékek megőrzése. A település társadalmi programját az alábbi célok határozzák meg:

- esélyteremtés,
- hagyomány- és értékőrzés,
- új értékek létrehozása,
- közösségteremtés erősítése.

Told községben a kultúrához való hozzáférést több módon is biztosítja települési önkormányzat. A községben található **könyvtár**, mely legfontosabb feladata, hogy az olvasók megtalálják az igényeiknek megfelelő irodalmat, hozzájussanak a legújabb könyvekhez is. Azokat a könyveket, amelyek nincsenek meg a helyi állományban, más könyvtáraktól könyvtárközi kölcsönzéssel lekéri.

Az intézmény a napjainkban sokat emlegetett információs társadalom egyik alapintézménye, a tudás, az ismeret és a kultúra szabad hozzáférhetőségét biztosítja mindenki számára. Az esélyegyenlőség megteremtésének egyik legfontosabb záloga.

A könyvtári gyűjteményt úgy próbálja fejleszteni az önkormányzat, hogy az képes legyen az új ismeretek tárgyilagos, sokoldalú közvetítésére. Ennek a törekvésnek a meglévő állomány jó alapot jelent, rendelkezik a könyvtár a gyűjtőkörének megfelelő alap- és kiegészítő művekkel.

A könyvtári alapszolgáltatások folyamatosan biztosítja:

- Könyvkölcsönzés, olvasótermi helyben használat.
- Folyóirat olvasás.
- Helyismereti információk és dokumentumok gyűjtése.
- Tájékoztatás, magas színvonalú kiszolgálás.
- Fénymásolás, faxolás, szkennelés.
- Internet hozzáférés biztosítása.

A könyvtárnak közösségépítő, közösségteremtő szerepet kell vállalnia a település életében, melynek megfelelően lehetőséget kell biztosítani a hátrányos helyzetű lakosoknak is a könyvtári szolgáltatások igénybevételére. Hasznos olyan programok szervezése is, amelynek segítségével a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek megismerkedhetnek a könyvtári szolgáltatásokkal. Ilyen program lehet pl. író – olvasó est, felolvasó est, rajverseny egy-egy gyerekregény kapcsán, cikkíró verseny, novellaíró verseny.

A művelődési ház és könyvtár a község lakosságának művelődését és szórakozását kívánja biztosítani. A feladatrendszer összetett. A művelődési intézmények lényegében biztosítják a gyerekek és fiatalok ügyességét fejlesztő művelődési és szórakoztató programokat, a napi életet megkönnyítő praktikus ismeretek megszerzését, a szakmai tudást mélyítő tanfolyamokat. A cél érdekében biztosítják közösségeik működését, fogadják, és szakmai támogatást nyújtanak önálló kezdeményezésű közösségeknek, tanfolyamoknak, helyet adnak egyesületeknek, alapítványoknak.

Az **Igazgyöngy Alapítvány** már több éve tevékenykedik a településen, esélyteremtő munkát végeznek, 4 évvel ezelőtt azonban rendszerbe állítva modellfejlesztésbe kezdtek. Míg ennek egyes elemeit a kistérség 13 településén alkalmazzák, a teljes körű fejlesztésre Toldi települést választották ki. Itt folyamatos közösségfejlesztő munkát végeznek és számos programot indítottak. Erre példa a (kis)kert, az ösztöndíj és a villanyóra visszakötési program. 2011-ben egy "szociális webshopot" indítottak, ahol helyi asszonyok kézimunkáját értékesítik.

A gyermekek és fiatalok társadalmi integrációját segítő pályázati kiírásra a toldi integrációs modell továbbfejlesztésére támogatást nyert az alapítvány a TÁMOP 5.2.5 /B-10/2 projekt keretében. Az „Egy lépéssel előrébb” projektben a 12-29 éves korosztályú társadalmi-szociális hátránnyal küzdő fiatalok érdekében olyan alacsony küszöbű szolgáltatásokat nyújtanak, melyek hozzájárulhatnak a fiatalok esélyeinek növeléséhez és a település jelenlegi állapotának pozitív megváltoztatásához. Ez jelenti a felkereső jellegű kapcsolattartás mellett a folyamatosan biztosított információk elérését, és különféle programszervezéseket, melyben fejlesztések, családtervezési és gondozási képességek, társadalmi részvételre irányuló ismeretátadások, szabadidő szervezések, közösségszervező programok, tehetséggondozás, felzárkóztatást foglal magába.

Az alapítvány elindította Toldon a biobrikett programot is. A program célja, hogy egy új technológiát vezessen be a Toldi mélyszegénységben élő közösség számára, mellyel helyiek, helyben található alapanyagokból olcsó és környezetbarát tüzelőanyagot állíthatnak elő. Ezzel alternatívát szeretnének nyújtani a nehezen vagy illegális úton beszerezhető, nagyon költséges tűzifával illetve a rossz minőségű, egészségre és környezetre káros anyagok égetésével szemben. A 2011 nyarán már kísérleti szinten elindított biobrikett programot kisüzemi szintre fejlesztették a helyi önkormányzattal együttműködve. A projekt további céljuk egy komplex fűtőhatékonysági program megalapozása volt, mely a tüzelő problémáján kívül, irányt mutat a kályhák korszerűsítése és a házak szigetelésének javítására is.

A helyi lakosok Told Község Honlapjáról tájékozódhatnak a település életét érintő kérdésekről, hírekről.

A településen etnikai konfliktusok nem léteznek, azok kezelésére nincs szükség.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Told Község Önkormányzata biztosítja a Roma Nemzetiségi Önkormányzat működésének személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról. A Roma Nemzetiségi Önkormányzatot együttműködési megállapodás köti Told Község Önkormányzatához, illetve a helyi Munkaügyi Központhoz. Az elnöke folyamatos egyeztetéseket folytat a polgármesterrel, illetve a Munkaügyi Központ vezetőjével. A legnagyobb mértékű összefogás és együttműködés a közfoglalkoztatás esetében figyelhető meg, hiszen a Roma Nemzetiségi Önkormányzatnak javaslattételi joga van. Emellett jó kapcsolat jellemzi az óvodával való együttműködést is.

A helyi Roma Önkormányzat tagjai bekapcsolódnak társadalmi munkaakciókba, gyermekprogramok szervezésébe, megvalósításába.

3.9 Kulcsproblémák összegzése

Kulcsproblémák	Jellemző-e a településre?	Igényel-e beavatkozást?
Van-e az önkormányzatnál/ társulásnál esélyegyenlőségi feladatokra kijelölt, és ezen a területen képzett munkatárs ?	nem	nem
A település szociális szolgáltatásszervezési koncepciójában tervezett-e a romák/mélyszegénységben élők esélyegyenlőségét elősegítő konkrét intézkedéseket?	nem releváns	nem
A település területén fennáll-e lakhatási szegregáció ?	nem	nem
Az önkormányzat rendszeresen gyűjt-e és értékeli-e adatokat arra vonatkozóan, hogy az általa működtetett közzolgáltatásokhoz való hozzáférés mennyire biztosított a településen élő hátrányos helyzetű emberek számára, illetve, hogy a gyakorlatban mennyire veszik igénybe ezeket a szolgáltatásokat?	nem	igen
Szerepet vállal-e az önkormányzat az egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek terjesztésében, a helyi társadalom egészségtudatos attitűdjének formálásában?	részben	igen

3.10 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Romák és/vagy mély-szegénységben élők	A településen élő romákról és a mélyszegénységben élőkrol nem rendelkezik az önkormányzat releváns adatokkal.	Munkacsoport létrehozása a felmérés elvégzéséhez, felmérés eredményének értékelése.	Felmérés, adatgyűjtés a mélyszegénységben élőkrol és romákról.
	A településen kiemelkedően magas a nyilvántartott álláskereső között a tartós munkanélküliek aránya, ezzel nő a nélkülözők, szegények száma.	A tartós munkanélküliek nagyobb arányú bevonása a közfoglalkoztatásba, közmunkaprogram további bővítése a Munkaügyi Központhoz benyújtott pályázatok alapján.	Tartós munkanélküliek közfoglalkoztatásba történő fokozott bevonása.
	A település elsősorban hátrányos helyzetű lakossága az egészségügyi szűrővizsgálatokon alacsony számban vesz részt.	Az önkormányzatnak és a helyi civil szervezeteknek, szociális és egészségügyi szakembereknek hasznos szerepet kell vállalniuk a különböző betegségek kialakulását megelőző szűrővizsgálatok népszerűsítésében, a helyi szűréseken elsősorban a hátrányos helyzetű csoportok tagjainak részvételét növelni kell, egészségügyi szűréseken való lakossági részvétel ösztönzése, a szűrések kiterjesztése különböző egészségügyi területekre, egészségtudatos életmódra nevelés	Rendszeres prevenciók szűrővizsgálatok népszerűsítése a mélyszegénységben élők és romák között.
	A sportolás kis arányban szerepel a lakosság szabadidős tevékenységei között.	Sportprogramok népszerűsítése, kiadványok megjelentetése; ösztönözni kell a különböző autonóm sportszervezetek létrejöttét,	Sportprogramok szervezése.

		amelyek minden korosztályban felkeltik az érdeklődést a sport, az egészséges és a környezettudatos életmód iránt; kedvezmények biztosításával, új lehetőségek megkeresésével, szponzorok felkutatásával, ösztönzésekkel kell segíteni az érdeklődők sportba történő bekapcsolódását.	
--	--	--	--

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékkal élő gyermekek. A fogyatékkal élő gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

Az Önkormányzat hozzájárul a gyermekekkel kapcsolatos költségekhez, illetve a gyermekek gondozásával kapcsolatos feladatokhoz. A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, ugyanakkor fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A különböző ágazatok együttműködnek és egymást segítik. Az egyes szolgáltatások, ellátások szociális rászorultság alapján, más ellátások alanyi jogon járnak a gyermekek részére.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői

Az állandó népesség száma Toldon a 2011. december 31-i állapot szerint 356 fő volt. Az összes népességhez számítva a 0-17 éves korúak száma 101 fő, arányát tekintve 28,37 %. A gyakorlatban ebből a korosztályból kerülnek ki a veszélyeztetett és védelembe vett kiskorú gyermekek.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (továbbiakban: Gyvt.) szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a

házi orvos, a házi gyermekorvos, a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ, a köznevelési intézmények, a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, a pártfogói felügyelői szolgálat, az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek, a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása, a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok, a munkaügyi hatóság.

A felsorolt intézmények és személyek kötelesek

- jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál;
- hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

A törvény által nevesített személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

A gyermekvédelmi törvény meghatározza a gyermekek védelmének rendszerét. A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat. Településünkön a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

Told Község Önkormányzata a gyermekvédelmi rendszer alábbi ellátásaival és intézkedéseivel tesz eleget a gyermekvédelmi törvényben foglalt ellátási kötelezettségeinek:

A gyermekvédelmi gondoskodás keretében nyújtott pénzügyi és természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- óvodáztatási támogatás
- kiegészítő gyermekvédelmi támogatás

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás
- gyermekek napközbeni ellátása

- gyermekek átmeneti gondozása

Az alábbi *gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések* 2013. január 01. napjától a járási gyámhivatal feladatkörébe tartoznak:

- védelembe vétel, iskoláztatási támogatás szüneteltetése
- ideiglenes hatályú elhelyezés
- átmeneti nevelésbe vétel

A gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó intézkedések kiválasztásánál figyelembe kell venni a veszélyeztetettség jellegét, a gyermek személyiségét, a gyermek családi körülményeit, az intézkedés várható hatásait, a gyermeknek a törvényben meghatározott - saját családi környezetben történő - nevelkedéséhez fűződő jogát.

A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot értenek, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A gyermekvédelemben érintett szakemberek gyakran eltérően értelmezik a veszélyeztetettség fogalmát és a mértékét is.

Ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de segítséggel a gyermek fejlődése a családban biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi. A gyámhatóság - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiataikorút, a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiataikorút. A védelembe vétellel egyidejűleg a gyermek gondozásának folyamatos segítése és ellátásának megszervezése, a szülői nevelés támogatása érdekében a gyámhatóság a gyermek részére a gyermekjóléti szolgálat családgondozóját rendeli ki. A családgondozó a védelembe vett gyermekre vonatkozóan egyéni gondozási nevelési tervet készít, melyben megfogalmazásra kerülnek a családgondozó, a szülő és a gyermek azon feladatai, amelyek a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetéséhez szükségesek. A kirendelt családgondozó szükség szerint, de legalább évente írásban tájékoztatja a gyámhatóságot a családgondozás eredményéről.

Toldon 2011. évben az érintett 18 év alatti korosztályba tartozó 101 gyermek közül 21 gyerek volt védelembe véve és 33 veszélyeztetett kiskorú gyerek volt a településen.

22. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

	18 év alattiak száma a népességben	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	112	16	n.a.	22
2009	103	18	n.a.	19
2010	101	19	n.a.	25
2011	101	21	n.a.	33
2012	107	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adat

A táblázat adataiból látható, hogy a településen az elmúlt öt évben folyamatosan növekedett a védelembe vett, valamint a veszélyeztetett gyermekek száma. A településen rendkívül magas a védelembe vett kiskorúak száma, 2011-ben a 18 év alatti gyermekek 21%-a. Mindezekre tekintettel a környezet és a szakemberek fokozott odafigyelése, a jelzőrendszer azonnali, több lábon álló működésének szinten tartása, javítása elengedhetetlen.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, míg a kiegészítő illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesítheti a családot az önkormányzat, illetve az illetékes jegyző, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása.

Ennek formája:

- a) gyermekétkeztetés normatív kedvezmény
- b) pénzbeli támogatás (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve, hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fennáll)
- c) külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult meghatározott kedvezmények igénybevételére.

23. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma
2008	100	n.a.	0	n.a.	0
2009	95	n.a.	0	n.a.	0
2010	143	n.a.	0	n.a.	1
2011	85	n.a.	0	n.a.	0
2012	n.a.	n.a.	0	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Told Község Önkormányzata 2011. évben az érintett 101 fős korosztályból 85 gyermek esetében állapított meg rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre vonatkozó jogosultságot. A kérelmezőkre jellemző hogy a szülők többnyire alacsony jövedelműek, illetve csak egyiküknek van jövedelme. A rendszeres támogatás esetében elmondható, hogy a beérkezett kérelem elutasítására csak nagyon kevés esetben kerül sor, melynek oka minden esetben a család olyan anyagi, vagyoni helyzete, mely a támogatás megállapítását kizárja. A támogatási formák konkrét kérelmezését megelőző személyes elbeszélgetések alkalmával részletes tájékoztatást kapnak a gyermeket nevelő családok a támogatások jogosultsági feltételeiről és így konkrét kérelem - amennyiben a kérelmező nem felel meg a feltételeknek - kevés esetben érkezik a Szociális Irodához.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a kiskorú gyermek tartására köteles és nyugellátásban vagy baleseti nyugellátásban részesül. A vizsgált időszakban nem került sor ennek megállapítására.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás olyan gyermekes családnak adható, amely a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, illetve ha a család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd (pl. váratlan anyagi kiadás, iskolakezdés, hirtelen betegség, természeti csapás stb.). Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás 2008-2011. közötti időszakban 1 fő részére került megállapításra 2010-ben.

A gyermekétkeztetés normatív kedvezménye rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás, az 1-5. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő gyermek után az intézményi térítési díj 100%-a, az ezen csoportokba nem tartozó gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50%-a. A kedvezményben részesülő gyermek jogosult továbbá évi kétszeri alkalommal pénzbeli támogatásra július és november hónapban.

24. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	14	25	13	39	0	45
2009	13	31	9	46	13	n.a.
2010	20	38	6	44	16	21
2011	13	37	7	44	9	37
2012	15	31	6	35	10	44

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

2008. július 3. napjától az óvodáztatási támogatás rendelkezései hatályba léptek, viszont gyakorlati alkalmazására, ellátások megállapítására csak 2009. január 1. napja után került sor. Az óvodáztatási támogatás a halmozottan hátrányos helyzetű családok gyermekei részére kerül megállapításra, mely azt jelenti, hogy a 8 általános iskolai végzettséget, vagy ennél kevesebbet lehet figyelembe venni, melyről a szülők írásban nyilatkoznak. Óvodáztatási támogatásban 2012. évben 10 gyermek részesült. Ez az ellátás egy évben két alkalommal kerül kifizetésre május és november hónapban. Óvodáztatási támogatás elutasítására nem került sor.

A törvény által meghatározott ingyenes tankönyvellátásban valamennyi vizsgált évben a tanulók mintegy 90 %-a részesült. 2012-ben 35 fő részesült ebben az ellátásban.

A gyermek- és fiatalkorú személyek védelme érdekében a Berettyóújfalui Városi Rendőrkapitányságon és a Biharkeresztesi Rendőrőrsön is hatékony munka folyik. A bűnmegelőzési munkához tartozik, hogy bűncselekmény elkövetőjévé, vagy áldozatává vált gyermek vagy fiatalkorú személy esetén a szükséges gyermekvédelmi intézkedések megtételének érdekében a Közös Önkormányzati Hivatal jegyzőjével és a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal a Rendőrség a kapcsolatot felveszi.

4.2 Óvodáskorú gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik. Az óvoda a gyermek hároméves korától ellátja - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben meghatározottak szerint - a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is.

Told Község Önkormányzata az **óvodai ellátást a Szivárvány Óvoda és Bölcsőde tagóvodájaként** biztosítja. A Szivárvány Óvoda fenntartója az Óvodai Társulás.

Az egyenlő esélyteremtés feltételeit az intézmény minden gyermek részére teljesíti. Mindenkinek biztosítani tudja az óvodai férőhelyet, egyben az etnikumok jogainak érvényesítését, a fejlődésben lemaradottak és akadályozottak integrálódását, míg a lelkiismereti szabadsághoz való jog értelmében szülői kérésre biztosított a hitoktatás.

Az óvodás korú gyermekek napközbeni ellátását a Szivárvány Óvoda toldi telephelye biztosítja. A Toldi tagóvoda 1 csoporttal működő 25 férőhelyes intézmény.

29. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	0	
Óvodai férőhelyek száma	25	
Óvodai csoportok száma	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7.30-16.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	július 1 – július 31.	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	1	0
Kisegítő személyzet	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

30. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermek- csoportok száma	Óvodai férőhelyek száma Fér. Eng.	Óvodai feladat-ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma Okt Dec	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	19	1	30	1	14	0
2009	17	1	25	1	15	0
2010	17	1	25	1	21	0
2011	15	1	25	1	16	0
2012	22	1	25	1	17	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A településen minden gyermek számára biztosított az óvodai ellátás, a férőhelyek száma nem 100%-ban kihasznált. Az Toldi tagóvodába beírt gyermekek száma ingadozó. A férőhely kihasználtság mértéke 2012-ben 68 %-os volt az óvodában. Az egy óvodapedagógusra jutó gyermekek száma 8,5 fő.

A Szivárvány Óvoda Nevelési Programja alapján az óvónők mindennapos pedagógiai munkájának természetes része az **egészségnevelés**. Kirándulásokat, komplex mozgásfejlesztő rendezvényeket szerveznek, fontos szerepet kap tevékenységükben a séta, a szabad levegőn való tartózkodás. A Szivárvány Óvoda toldi tagintézményében dolgozó óvodapedagógusok rendszeres testmozgáshoz szoktatják a gyerekeket, és azon fáradoznak, hogy kialakítsák bennük a sport, a testnevelés iránti igényt.

4.3 Általános iskolások helyzete

Told Község Önkormányzata 2012. december 31. napjáig a társulásban fenntartott Bocskai István Bocskai István Általános Iskola, Gimnázium, Szakközépiskola, Szakiskola, Kollégium és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat keretében oldotta meg az **általános iskolai nevelés-oktatás** feladatait. 2013. január 1. napjától az állam gondoskodik - az óvodai nevelés, a nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése kivételével - a köznevelési alapfeladatok ellátásáról.

A Bocskai István Bocskai István Általános Iskola, Gimnázium, Szakközépiskola, Szakiskola, Kollégium és Egységes Pedagógiai Szakszolgálatnak tagiskolája nincs a településen, így az általános iskolai korosztályú diákok Biharkeresztesen a központi iskolában tanulnak, valamint 1 fő szintén Biharkeresztesen, de az egyházi fenntartású Gárdonyi Zoltán Református Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tanulója. A gyerekek közlekedését iskolabusszal oldja meg az önkormányzat.

Az alábbi táblázat a Bocskai István Bocskai István Általános Iskola, Gimnázium, Szakközépiskola, Szakiskola, Kollégium és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat, valamint a Gárdonyi Zoltán Református Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény általános iskoláiban tanuló, Toldon lakó gyermekek számát mutatja.

31. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	Általános iskolások száma	Napközis tanulók száma	
	Fő	Fő	fő	Fő	%
2010/2011	22	22	44	29	65
2011/2012	24	22	46	35	76
2012/2013	21	19	40	31	78

Forrás: helyi adat

32. számú táblázat - Általános iskolák adatai

	Általános iskolai osztályok száma			Általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	Db
2010/2011	0	0	0	0	0	0	0
2011/2012	0	0	0	0	0	0	0
2012/2013	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településről a székhelyiskolába bejáró nyolcadik osztályos gyerekek között osztályt ismétlő diák nem volt a vizsgált időszakban, valamennyien sikeresen befejezték a 8. évfolyamot.

33. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban
	Fő / %
2010/2011	6/100
2011/2012	10/100
2012/2013	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.4 Középiskolás diákok esélyegyenlősége

A településen középiskola nem működik.

4.5 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Toldon szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek nincsenek.

4.6 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

A település gyermekvédelmi jelzőrendszerének szerves részét képezi az óvodán, iskolán és a pedagógiai szakszolgálaton kívül a **Védőnői Szolgálat** is. Az egészségházban működik a védőnői szolgálat, 1 fő védőnővel. A település Biharkeresztes I. védőnői körzettel alkot egységet, csatolt település formájában. A tanácsadások heti egy alkalommal keddi napokon vannak, amikor várandós gondozást, csecsemő és kisgyermek tanácsadást végez a védőnő, aki közelről ismeri az általa ellátott családokat, tevékenysége kiterjed az egész településre. A védőnői működés specifikuma, hogy munkája során a lakosság legszélesebb rétegeivel van kapcsolata. Családlátogatásai során várandós kismamák, gyermekes anyukák problémáinak megoldásában segít. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak.

25. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

	Védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	0	22
2009	0	20
2010	0	20
2011	0	19
2012	0	19

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A védőnői feladatellátás körébe 0-6 éves korosztályig folyik területi gondozás, Told településről az iskolások Biharkeresztesre járnak iskolába, ezért az iskoláskorúak ellátása az iskola-egészségügyi ellátás keretein belül az ottani előírások szerint történik. Az iskolai ellátást a területileg illetékes védőnők látják el.

A kisgyermek és iskoláskorú gyermekek számára kötelező szűrővizsgálatok védőnő, háziorvos, gyógytestnevelő és fejlesztő gyógypedagógus bevonásával rendszeresen megtörténik. A 0-2 éves korú gyermekek évenkénti vizsgálata védőnő, orvos bevonásával, az iskoláskorú gyermekek (2-4-6 évfolyam) kötelező szűrővizsgálata védőnő, orvos bevonásával, az iskolai gyógytestnevelésbe sorolás védőnő, orvos, gyógypedagógus bevonásával történik.

A házi gyermekorvosi teendőket is a háziorvos látja el, az önkormányzat házi gyermekorvosi praxist nem működtet.

26. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott esetek száma	Gyermekorvos által ellátott esetek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott esetek száma
2008	0	n.a.	0	0
2009	0	n.a.	0	0
2010	0	n.a.	0	0
2011	0	n.a.	0	0
2012	0	n.a.	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő munkarendjéhez igazodik.

A gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani, akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége, akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel, vagy akivel együtt a családban három vagy több gyermeket nevelnek, kivéve azt, akire nézve eltartója gyermekgondozási díjban részesül, vagy akinek a szülője, gondozója szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni.

27. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

	Bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	0	0	0	0
2009	0	0	0	0
2010	0	0	0	0
2011	0	0	0	0
2012	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

28. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	Családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma	Családi napközeiben gondozott gyermekek száma
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi adatok

Toldon a bölcsődei ellátás, valamint családi napköziben történő ellátás nem biztosított, a **gyermekek napközbeni ellátását** az önkormányzat a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény hatálya alá tartozó óvodában és a Biharkeresztesi Egyesített Szociális Intézmények keretében biztosítja.

Toldon a társulás keretében működő **Gyermekjóléti Szolgálat** feladata olyan észlelő- és jelzőrendszer működtetése, amely lehetővé teszi a gyermekeket veszélyeztető okok feltárását. A Gyermekjóléti Szolgálat munkatársának célja, hogy minél több, gyermekeket érintő problémát felderítsen a településen, igénybe

véve a lakosság, civil szervezetek segítségét is. Figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek életkörülményeit és szociális helyzetét, a gyermekjóléti és egyéb szociális ellátások iránti szükségleteit, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét.

A szolgálat bármely gyermek veszélyeztetettségével kapcsolatos jelzést fogad, s a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz. Fogadja a panaszával hozzá forduló gyermeket, és segíti őt problémája megoldásában.

A gyermekek veszélyeztetettségének okai sajnos változatlanok. A település gazdasági-, demográfiai- és szociális helyzetéből adódóan a problémák egyre gyakoribbá válnak. A szakmai munka természetesen csak akkor vezet eredményre, ha a kliens együttműködő, és képes aktívan részt venni a probléma megoldásában. A Gyermekjóléti Szolgálat kliense elsősorban a gyermek; az ő jogait, érdekeit kell szem előtt tartani.

A Gyermekjóléti Szolgálat közreműködik a védelembé vételi eljárás során. A családgondozó javaslatot tehet ezen hatósági intézkedés elrendelésére. Az elrendelést, illetve a védelembé vétel fenntartását követően a családgondozó egyéni gondozási-nevelési tervet készít a szülővel és a gyermekkel közösen, mely tartalmazza a szülő, a gyermek, a családgondozó feladatait, melyek a kívánt cél eléréséhez szükségesek. A védelembé vétel elrendelésére szülői elhanyagolás, szenvedélybetegség (alkoholproblémák), többszöri igazolatlan mulasztás, szabálysértési ügyek, lopások, életvezetési-, higiénés problémák, együttműködés hiánya alapellátás keretein belül, csavargás, iskolai magatartásproblémák, öngyilkossági kísérlet, családon belüli konfliktusok miatt kerül sor.

Azonban, ha bizonyos esetekben a szülő nem képes, vagy nem akar aktívan tenni az esetkezelés során feltárt hiányosságok és problémák (anyagi, megélhetési, lakhatással összefüggő; szülő vagy a család életvitele; családon belüli bántalmazás /fizikai, lelki, szexuális/, gyermeknevelési, családi konfliktusok) felszámolásáért, eredményezheti a gyermek családból való kiemelését. A gondozási tevékenység a családdal ebben az esetben sem szűnik meg, mert a cél a gyermek családba való visszagondozása; addig is segítenek a gyermek és a szülő kapcsolatának fenntartásában.

A Gyermekjóléti Szolgálat jelzőrendszere jól működik. Az oktatási intézmények tagjai időben jeleznek, kapcsolattartásuk folyamatos a hathatós segítségnyújtás érdekében. Az esetek többségében magatartás és teljesítményszavarról valamint iskolai hiányzásról érkezett írásbeli feljegyzés az általános iskola és a környék középiskolái részéről. A jelzés beérkezése után felveszik a kapcsolatot a diákkal és a szülőkkel családlátogatás formájában. Az esetek többségében a középiskolás diák iskolai hiányzásairól a szülőnek nincs tudomása. A család szocio-kulturális háttere meghatározza az ilyen esetekben végzett munka eredményességét. 2012. évben a jelzőrendszer más tagjaitól is érkeztek jelzések megkönnyítve ezzel az információáramlást.

A Gyermekjóléti Szolgálat szoros kapcsolatban áll és dolgozik együtt a Családsegítő Szolgálattal, közös

programokat szerveznek klienseik részére megállapodási szerződés keretein belül. Az egészségügyi szolgáltatók is felveszik a kapcsolatot a Gyermekjóléti Szolgálattal, ha problémás esetet tapasztalnak és ebben gyermek is érintett. Jeleznek, valamint közreműködnek az eset kezelésében, ezzel gördülékenyebbé vált az eddigi nehézkes ügyintézés.

A Gytv 39.§ (2) d) pontja szerint a gyermekjóléti szolgáltatás feladata a **szabadidős programok** szervezése. A Szolgálat egész évben a településen elismert és népszerű programokkal tesz törvényi kötelezettségének maximálisan eleget. A vakáció kezdetétől folyamatosan programokat biztosítanak az érdeklődő gyermekek részére. Céljuk lehetőséget biztosítani a gyerekeknek közösséggé szerveződni, egymás másságát elfogadni, tolerálni, csapatban együttműködni, összetartani. A programok megvalósításába sikeresen bevonják a helyi civil szférát. Nyári játszóház megrendezésére kerül sor a gyermekek számára változatos programokkal (biciklitúrák, számháború, homokvárépítő verseny, bográcsfőzés stb.).

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A gyermekek étkeztetését Toldi Község Önkormányzata a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény hatálya alá tartozó tagóvodában biztosítja. 2011-ig az önkormányzat fenntartásában működő konyhával oldotta meg a **közétkeztetést**, 2012-től az önkormányzat a Sörpark Kft. közreműködésével biztosítja az ellátást az óvodai és a szociális étkeztetést igénylők számára. A közétkeztetés megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. Az óvodás gyermekek ebédeltetésének feltételei adottak.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás gyermekek térítésmentesen étkeznek. A Toldi Tagóvodában 17 fő részesül étkezésben, melyből térítésmentesen étkezik 15 fő, 50%-os térítési díjat 2 fő fizet.

Valamennyi szociálisan rászoruló és normatív támogatásra jogosult gyermekétkezési lehetősége biztosított a településen. 2012. évben a Nyári gyermek-étkeztetés keretében összesen 44 gyermek számára biztosították a napi egyszeri meleg étkeztetést.

A gyermekek **egészségügyi szűrése** biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben intézményhálózaton keresztül. A tagóvodában zajló szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki. A közoktatási intézményekben a tanórán kívüli tevékenységek jelentős része az egészség megőrzését, a betegségek megelőzését célozza.

4.7 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Horizontálisan érvényesítendő szempont a közoktatás-fejlesztésben az esélyegyenlőség és az egyenlő hozzáférés biztosításának elve. Az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében különös figyelmet kell

fordítani minden infrastrukturális és szakmai fejlesztés támogatása esetén a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és a sajátos nevelési igényű tanulók oktatási helyzetére a beruházásban, fejlesztésben. Kiemelten fontos az érintett intézmények oktatásszervezési gyakorlatának áttekintésével, illetve az intézmények tanulói összetételének összehasonlításával annak vizsgálata, hogy érvényesül-e a településen a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség, és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása.

A 2011. évi CXCV. tv. a nemzeti köznevelésről határozza meg a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók körét. A 4. § 13. pont alapján kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

Az Önkormányzat fontos céljának tekinti, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek esélyegyenlősége előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik meglévő hátrányaikat, javítják iskolai sikerességüket.

A tagóvodába járó hátrányos helyzetű (HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermek száma a 2012/2013-as nevelési évben 15 HH óvodás, ebből 10 HHH gyermek.

2012/2013-as tanévben a településen élő 40 általános iskolai tanuló közül 31 tanuló hátrányos helyzetű, ebből 25 tanuló halmozottan hátrányos helyzetű.

Az óvoda és az iskola bevezette az IPR-t, mely a HHH-s gyermekek felzárkóztatására és kompetenciáinak a fejlesztésére fókuszál. Az általános iskolában egyaránt tanulhat különleges bánásmódot igénylő gyermek, sajátos nevelési igényű gyermek, beilleszkedési, tanulási nehézséggel küzdő gyermek éppúgy, mint a kiemelten tehetséges gyermek. Az óvodában bevezetésre került a kompetencia alapú nevelés. Felvállalják a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai fejlesztését, integrációs nevelését. Emellett megvalósítják az SNI-integrációt is, a gyerekek fejlesztése a szakértői és rehabilitációs bizottság által kiadott szakvélemény alapján történik. Az óvodába járó gyerekek között jelenleg sajátos nevelési igényű gyerek nincs.

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, gyermekek oktatását szintén minden köznevelési intézmény vállalja. Toldról a biharkeresztesi iskolákba bejáró gyerekek között jelenleg 5 sajátos nevelési igényű gyermek van.

A Bocskai Általános Iskola és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat 2007-ben dolgozta ki a **Sajátos Nevelési Igényű Tanulók Nevelési Programját**. Tanulók a tanórákon kívül a törvény által biztosított keretek között egyéni fejlesztési terv alapján egyéni és kiscsoportos szervezeti formákban pedagógiai célú rehabilitációs, felzárkóztató, képesség-kibontakoztató, képességfejlesztő foglalkozásokon vesznek részt. A fejlesztés napköziben és szabadidős tevékenységekben is megjelenik. A rehabilitációs tevékenység órai differenciált foglalkozásból, komplex képességfejlesztésből, logopédiai terápiából, pszichoterápiából, gyógytestnevelésből, valamint a szakértői bizottság javaslata alapján egyéni fejlesztési terv szerinti pedagógiai célú rehabilitációs fejlesztő foglalkozásokból áll. Külön fejlesztő program került kidolgozásra a látássérült tanulók, a beszéd fogyatékos, a testi fogyatékos, az enyhén értelmi fogyatékos, valamint a pszichés fejlődés zavarai miatt nevelési-tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott gyerekek számára.

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében van megszervezve. A közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások teljesítése érdekében, prevenció céljal, és a feltárt esetek enyhítésére működnek a köznevelési és gyermekjóléti intézményekben a segítő szakemberek: intézményi pszichológus, védőnő, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, gyógy-testnevelő, konduktor, logopédus, gyermekvédelmi felelős foglalkozik a rászoruló gyermekekkel. A segítő szakmák jelenléte a gyermekvédelmi munka eredményességét erősíti az intézményekben.

Az óvodai nevelésben, iskolai oktatásban nem tapasztalható sem hátrányos megkülönböztetés, sem szegregáció. Toldon a tagóvodában és a Biharkeresztesi két általános iskolában is teljes mértékben integrált nevelés, oktatás folyik.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök fontos feladatot látnak el a köznevelési intézményekben a veszélyeztető körülmények feltárása, ezek megszüntetése, kialakulásuk megelőzése területén éppúgy, mint a drogprevenciót, egészségnevelést illetően.

Iskolapszichológus munkájára a gyermekekkel való egyéni beszélgetés mellett a pedagógusoknak is nagy igényük van a gyermek személyiségfejlesztése során. Folyamatosan nő a pszichológus által tartott osztályfőnöki órák száma és a köznevelési intézményekben tartott a pszichológus a szülők részére foglalkozást.

Az oktatási intézmény hálózat kiépítettsége az egyéni, családi és lakóhelyi szellemi tőkét jeleníti meg. Ennek megléte vagy hiányossága - mely elmondható a kultúrára és a közművelődésre is - az

életminőségünkre nagy hatással van. Esélyegyenlőség érdekében továbbra is minden gyermek számára biztosítani kell az oktatás, a közművelődés által biztosított lehetőségek széleskörű kihasználását.

A tehetséges és ambiciózus hátrányos helyzetű gyerekek idejekorán való felismerése szintén lényeges feladat, az ő bevonásuk a tehetséggondozásba vagy korrepetálásba jelentősen növeli a továbbtanulási esélyeket. A különböző szakkörökben való részvétel, sporttevékenységbe való bekapcsolódás ösztönzése is lényeges a sikeres szocializáció szempontjából és legalább olyan fontos tényező a gyerekek fejlődése szempontjából, mint a tanulmányi előmenetel.

4.8 Kulcsproblémák összegzése

Kulcsproblémák	Jellemző-e a településre?	Igényel-e beavatkozást?
Biztosított-e a településen a HH és HHH gyermekek, tanulók nyilvántartása?	igen	Nem
Biztosított-e a településen (társulás területén) minden halmozottan hátrányos helyzetű gyerek számára, hogy óvodába járjon?	igen	Nem
A település (társulás) alapfokú közoktatási intézményeiben fennáll-e szegregáció?	nem	Nem
Biztosítottak, illetve (egyenlő mértékben) elérhetők-e gyermekjóléti alapellátások a településen (társulásban) élők számára?	igen	Nem
Biztosítottak, illetve (egyenlő mértékben) elérhetők-e a településen (társulásban) élők számára a közoktatási szakszolgálati és szakmai szolgáltatási feladatok?	igen	Nem

4.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
A gyermekek helyzete	A családok helyzetének drasztikus romlása miatt az elszegényedés jelei tapasztalhatóak a	Óvodai, iskolai odafigyelés, jelzések továbbítása a segítséget nyújtani tudó szervek felé, ruhagyűjtés,	A HH és HHH gyermekek fokozott figyelemmel kísérése.

	gyerekeknél.	adományozások megszervezése.	
	A mélyszegénységben élő, roma gyermekek nagy részének a szünetben történő étkeztetése nem megfelelően biztosított.	EU-s élelmiszer segély-csomagokra pályázás, segélycsomagok osztása, ingyenes nyári gyermek-étkeztetés folyamatos biztosítása pályázat útján.	Gyermekek nyári étkeztetésének folyamatos biztosítása.
	Sok veszélyeztetett gyermek cselleng nyári szünetben.	Szabadidős programok szervezése, bővítése, folyamatos biztosítása, veszélyeztetett gyerekek bevonása.	A nyári szünet időszakában több szabadidős program szervezése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

A nemek szerinti összetétele a megyei és országos mutatóitól kis mértékben eltérnek Told mutatói. A 2011. évi adatok alapján a nők aránya alacsonyabb, mint a férfiaké, 46%. A 14 év alatti lakosság esetében a nemek aránya azonos, 15-17 év közötti korosztályban a nők, majd a 15-59 év közötti lakosok közt a férfiak aránya a magasabb. A 60 év felettiekénél azonban szignifikáns a változás, a nők aránya jóval magasabb lesz a település közösségében, ami a nők részéről a társadalom egészében várható magasabb átlagéletkor miatt tapasztalható.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést több jogszabály is tiltja, ezek között is kiemelt szerepet foglal el az Alaptörvény és a Munka Törvénykönyve. Ugyanakkor a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását nem írja elő jogszabály. A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyeken lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A település 2011. évi összlakosságának 46 %-a (165 fő) nő. A női lakosok 54 %-a (89 fő) 18-64 éves aktív korú. A nyilvántartott álláskereső nők aránya a 15-64 év közötti lakossághoz viszonyítva 13,5 % (32 fő), a nyugdíjas korú nők száma 21 fő. A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

34. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	136	93	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2009	138	95	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2010	134	99	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2011	136	101	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2012	140	106	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TelR és helyi adatgyűjtés

A nők gazdasági szerepére azért is tekintettel kell lenni, mert az egyszülős családok jelentős részében a nők a családfenntartók. Abban az esetben, ha a nők álláskereső, a család helyzete is megrendülhet, a család segítségre szorul.

A nők bérezésével kapcsolatos információink nincsenek, de az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő

A nők munkaerő-piaci esélyeit és az ideális családtervezést is pozitívan befolyásolja, ha a gyermekek napközbeni ellátása biztosított a településen. A településen bölcsődei ellátás nincs, viszont az óvodai férőhelyek száma biztosított. A napközi otthonos óvoda férőhelyeinek száma 25. Az óvodába beíratott gyermekek száma jelenleg 17 fő. Minden harmadik életévét betöltött gyermek számára biztosított az elhelyezés és még van üres férőhely is. Az iskolában is biztosított a gyerekek délutánig tartó felügyelete az

iskolaotthonban. A nők elhelyezkedése szempontjából fontos tényező, hogy a gyermekek napközbeni ellátása megoldott legyen.

A településen nincs olyan kezdeményezés, ami a családbarát munkahelyek kialakítását, a nők alternatív foglalkoztatását segítő, a családi kötelezettségeknek való megfelelést segítő vállalkozásokat elismerné, ösztönözné.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

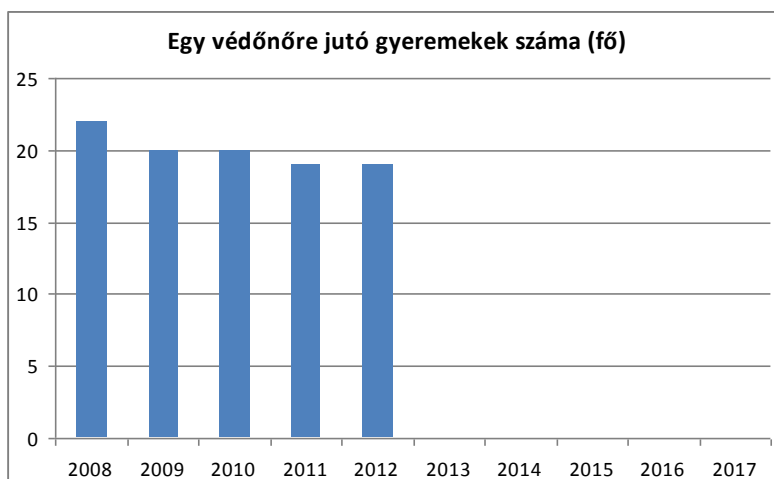
A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyára és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében.

A család- és nővédelmi gondozás célja, hogy a gyermekvállalás optimális biológiai és pszichés körülményeit elősegítése a fogamzás előtti gondozás és a genetikai tanácsadás, valamint a termékenységi ciklus alatti gondozás alapján (a várandós anya gondozása, a magzat születés előtti gondozása, a gyermekágyas és szoptató anya gondozása). A településen dolgozó védőnő segítik ezt a fajta gondozást. A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a háziorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától.

35. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

	Védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	1	22	22
2009	1	20	20
2010	1	20	20
2011	1	19	19
2012	1	19	19

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derülhet fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

Nőkkel kapcsolatos erőszakos cselekedetről, családon belüli erőszakról az önkormányzatnak nincs tudomása. Nagyon nehéz sok esetben feltárni az ilyen jellegű problémákat, akár család, akár párkapcsolat esetében. Épp a nők azok, akik a lehető legtovább próbálnak úgy tenni, mintha mi sem történne, ezzel nehezítve a probléma megoldását.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Az otthontalanná vált szülő kérelmére családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és emiatt el kellene választani a gyermeket a szülőjétől. A település önállóan ilyen szolgáltatást nem nyújt, szükség esetén az itt élők a Megyei Intézményfenntartó Központ által működtetett intézményeket veheti igénybe.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők a helyi közéletben, a település közösségi programjainak szervezésében aktívan részt vesznek. Az 5 fős képviselő-testületben jelenleg nincs nő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten érintő társadalmi problémák felszámolására indított kezdeményezések a településen nincsenek, mivel nem érzékelhetők a nőket érő hátrányos megkülönböztetés, így annak felszámolására sem jött létre kezdeményezés.

5.8 Kulcsproblémák összegzése

Kulcsproblémák	Jellemző-e a településre?	Igényel-e beavatkozást?
Van-e nemekre érzékeny adatgyűjtés, elemzés és értékelés az önkormányzat által felügyelt minden szakterületen?	nem	igen
Van-e a településen célzottan a nők elleni erőszak áldozataival foglalkozó ellátás?	nem	nem
Biztosított-e a gyermeküket egyedül nevelő nők rugalmas munkavégzése az önkormányzati intézményekben?	igen	nem
Alkalmazkodnak-e az önkormányzat által fenntartott nevelési, oktatási, szociális intézmények a nők foglalkoztatási igényeihez?	igen	nem
Biztosított-e a nők részvétele a helyi döntéshozatalban?	részben	nem

5.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Nők helyzete	Az önkormányzat nem rendelkezik nemekre érzékeny adatokkal az önkormányzat által felügyelt szakterületekre.	Adatgyűjtés módjának, adattartalmának, résztvevőinek meghatározása.	Nemekre érzékeny adatbázis elkészítése.
	A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag és jogilag kiszolgáltatott helyzetben vannak.	A problémával érintettek beazonosítása, előadások, tanácsadások megszervezése, tájékoztatók, kiadványok	A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdasági kiszolgáltatottságának enyhítése.

		készítése.	
	Nagyarányú munka- nélküliség, magas a tartós munkanélküliek között a nők aránya, elhelyezkedésük nagyon nehéz.	Nők, elsősorban tartós munkanélküli nők közfoglalkoztatás keretében történő foglalkoztatásának biztosítása a Munkaügyi Központhoz benyújtott pályázatok alapján.	Nők, elsősorban a tartós munkanélküli nők közfoglalkoztatásba történő fokozott bevonása.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

A magyar társadalom elöregedő társadalom. Az elöregedés kihívásaira adott válaszok az „aktív öregedés” ezért nálunk is egyre inkább a figyelem középpontjába kerül. Az aktív és méltó időskor érdekében szükséges az idős emberek aktív és széleskörű részvételének elősegítése, ennek érdekében idősbarát fizikai és társadalmi környezet megteremtése, és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés bővítése.

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

- saját jogú nyugdíj
 - öregségi nyugdíj
 - rehabilitációs járadék
- hozzátartozói nyugdíj
 - özvegyi
 - árvaellátás
 - szülői
 - baleseti hozzátartozói nyugellátás
 - özvegyi járadék

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői

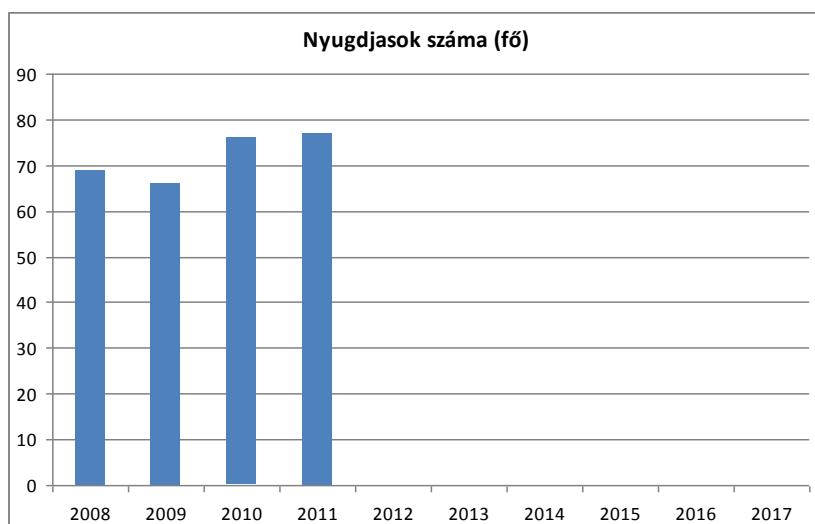
A településen a 2011. évi népességi statisztikai adatok alapján, a 64 éven felüliek száma 32 fő. Ebből a nők száma 21 fő, a férfiak száma 11 fő, a magyarországi helyzethez hasonlóan több az idős korosztályból a nő, mint a férfi. A községben a 64 év felettiek aránya az összlakosság közel 8,99 %-a.

A nyugdíjasok között igen magas az egyszemélyes háztartások száma, mely háztartások nagyobb részét özvegy nők alkotják. A nyugdíjasok között igen magas az egyszemélyes háztartások száma, mely háztartások nagyobb részét özvegy nők alkotják.

36. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

	Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2008	26	43	69
2009	26	40	66
2010	29	47	76
2011	30	47	77
2012	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az idős korosztály (jellemzően az 55 év feletti) foglalkoztatási mutatói a településen nagyon alacsonyak. Annak a személynek, aki ebben a korban munkanélkülivé válik, az elhelyezkedési esélye alacsony. A településen a regisztrált munkanélküliek száma 2012. évben 80 fő, ebből 15 fő 51 év feletti.

A községben élő nyugdíjasok további foglalkoztatásáról nincsenek adataink. A településen élő idős emberek helyben, a ház körüli mezőgazdasági termelésből önmaguk és szűkebb családjuk számára zöldséget termesztnek, kisállatokat tenyésztnek, többen feltételezhetően közülük kerülnek ki az őstermelők, de vannak olyan idősök, akik egyéni gazdasági vállalkozásukat továbbviszik, így biztosítva az aktív időskort.

Az idősök nyugdíjai alacsonyak, különösen a volt mezőgazdasági dolgozóké. Az idősök, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély a munkaerő-piacon nincs, kivétel, ha speciális tudással rendelkeznek.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az, hogy az idősök hogyan élik meg az évek múlását, az egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta életkörülményektől, az idősökkel szemben tanúsított társadalmi magatartástól. A család fiatalabb tagjai gyakran kevés időt szánnak a velük való törődésre, gyakran távol élnek idősebb családtagjaiktól, illetve a megélhetési gondok miatt több mint 8 órát dolgoznak. A fentiek miatt megnőtt a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igény.

Az önkormányzat kötelező feladataként biztosítja a rászoruló, településen élő idősök számára a szociális alapszolgáltatásokat, továbbá a nem kötelező alapszolgáltatásokhoz való hozzájutást. Az önkormányzat társulási formában, a Szociális és Gyermekjóléti Társulást keretében látja el feladatát, kivéve a falugondnoki szolgáltatást, amit önállóan biztosít. Az önkormányzat szociális rendelete, valamint a Társulási Megállapodásban foglaltak szerint az idősök számára biztosított a

- szociális étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- falugondnoki szolgáltatás

A településen élők számára a nappali ellátás nem biztosított, nappali ellátó intézmény nem működik a településen, viszont az egészségi állapotuk, vagy idős koruk miatt szociális vagy mentális támogatásra szorulóknak szívesen veszik az önkormányzat megkeresését és veszik igénybe a szolgáltatásokat saját otthonukban.

37. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

	64 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	Fő	Fő	%
2008	38	0	0
2009	37	0	0
2010	33	0	0
2011	32	0	0
2012	37	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az egészségügyi szakellátást helyben nem tudják igénybe venni a lakosok, a legközelebbi szakrendelő Berettyóújfaluban van. Aki betegsége folytán, vagy mozgásában korlátozott, annak lehetősége van a falugondnoki szolgálat gépjárművét igényelni erre a célra.

Az idősek ellátását segíti az **időskorúak járadéka**, mely a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A járási hivatal időskorúak járadékában részesíti azt

- a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át,
- az egyedülálló, a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-át,
- az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

38. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

	Időskorúak járadékában részesülők száma
2008	2
2009	2
2010	2
2011	2
2012	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Toldon ebben az ellátásban 2012-ben nem részesült senki.

A statisztikai adatok alapján az utóbbi években erősödni látszik az a tendencia, hogy az idős emberek ameddig csak el tudják látni magukat, még a megözyegyülés után sem költöznek össze gyermekeikkel, unokáikkal, hanem megpróbálnak önállóan élni. Ennek ellenére a családi kapcsolatoknak nagy jelentősége van az idős emberek életében. A feleslegesség tudata, a bizonytalanságérzet akkor is fizikai-lelki hanyatlást idézhet elő, ha az idős emberek viszonylag kiegyensúlyozott anyagi lehetőségek között is élnek. Ezért az idősek életmódját javító társadalmi programok, civil szervezetek tevékenységét az élet e területére, az intenzív családi kapcsolatokból kirekesztődő idős emberek aktivitásának erősítésére céljából az önkormányzat kiterjeszti.

Az idősek informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkezünk pontos adatokkal arról, hogy az idősebb korosztály mennyire képes kihasználni ezeket a lehetőségeket.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősebb, de aktív nyugdíjasok szívesen vesznek részt állami vagy egyházi eseményeken egyaránt. A még idősebbek már koruk és egészségi állapotuk miatt nehezebben mozdulnak ki otthonról, őket rendszeresen meglátogatja a háziorvos az otthonukban. A település közösségétől különleges figyelmet igényelnek azok az idős emberek, akik 80 év felettiek és egyedül élnek, vagy azok, akik éppen kórházból tértek haza és egyedül élnek.

6.5 Kulcsproblémák összegzése

Kulcsproblémák	Jellemző-e a településre?	Igényel-e beavatkozást?
Biztosított-e a településen az egészségügyi és szociális szolgáltatások összehangolása az idősödők és az idősek szükségleteinek és érdekeinek figyelembe vételével?	igen	nem
Biztosított-e a településen az idősek élethosszig való tanulásának támogatása, a digitális tananyagok hozzáférhetőségének biztosításával?	nem	igen
Biztosított-e a településen az idősek társadalmi, kulturális, civil életben való aktív részvétele?	részben	igen
Meghaladja-e a településen az 50 év felettiek körében a regisztrált munkanélküliek számaránya a 10 százalékot?	igen	igen
Biztosított-e az idősek részvétele a helyi döntéshozatalban?	Igen	nem

6.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Idősek helyzete	Magas a településen az 50 év felettiek körében a regisztrált munkanélküliek számaránya, a munkaerőpiacon való elhelyezkedésük nehéz.	Az 50 év feletti regisztrált munka-nélküliek fokozott bevonása a közfoglalkoztatásba, a Munkaügyi Központban benyújtott pályázatok alapján.	Az 50 év feletti regisztrált munkanélküliek foglalkoztatásának növelése.

	Az idősök a bűnelkövetés során a leginkább veszélyeztetett csoport, korosztály.	Az önkormányzat tájékoztató kiadványokkal, előadások szervezésével felhívja a figyelmet a bűnmegelőzésre. Polgárőrség létrehozása.	Az idős emberek biztonságának támogatása.
	Kevés az időskorúak számára új ismeretek megszerzésére indított program.	Az aktív időskor fenntartását segítő, nyugdíjasok igényei alapján tervezett programok pl. internethasználat.	Az élethosszig tartó tanulás feltételeit a nyugdíjasok számára is biztosító helyi programok tervezése.
	Az idősök egyre többen élnek egyedül, elmagányosodás.	Aktivitást megőrző szabadidős, ismeretterjesztő programok szervezése.	Az idősök esélyegyenlőségének fenntartása érdekében programszervezés.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékkal élő ember élt Magyarországon, a népesség 5,7%-a. Az 1990. évi népszámláláshoz képest a fogyatékkal élő emberek létszáma és aránya jelentősen emelkedett. A létszámnövekedés azzal is összefügghet, hogy 2001-ben a fogyatékos emberek – többek között a jól előkészített és végrehajtott kommunikáció eredményeképpen – többen vállalták fogyatékoságukat, mint 1990-ben. Ugyanakkor az is elképzelhető, hogy a fogyatékoság mind pontosabb meghatározása következtében többen vannak tisztában egészségi állapotuk fogyatékosággal kapcsolatos jellegével.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok településünkre vonatkozóan, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. Kivételt képeznek ez alól a tanköteles korú fogyatékkal élő gyermekek, hiszen a sajátos nevelési igényű gyermekekről pontos adataink vannak, ők integrált oktatásban vesznek részt.

7.1 A településen fogyatékosággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A településen élő megváltozott munkaképességű személyek számáról nem rendelkezik az önkormányzat sem célcsoporti, sem nemek szerinti, sem pedig kor szerinti adatokkal. Foglalkoztatási helyzetükről sincsenek pontos információi a település önkormányzatának.

39. számú táblázat - Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	Egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	10	n.a.
2009	10	n.a.
2010	8	n.a.
2011	n.a.	n.a.
2012	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Egyes esetekben az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket. A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők legnagyobb részének egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű rokkantsági nyugdíj, járadék, segély.

A fogyatékkal élők pénzbeli, természetbeni ellátása a jogosultság alapján történik. Nem tekinti külön az önkormányzat a fogyatékos személyeket egy-egy ellátás biztosításánál, ezért a szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is. A fogyatékkal élők legnagyobb részének egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű rokkantsági nyugdíj, járadék, segély. Nyilvántartott adattal csak az alanyi jogon közgyógyellátásban részesülők (2012. évben 23 fő), az időskorúak járadékában (2012. évben 0 fő), súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési támogatásában (2012. évben 12 fő), súlyos fogyatékos hozzátartozó ápolása címén (2012. évben 2 fő) részesülőkre vonatkozóan rendelkezünk.

A szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás is olyan ellátások, amire a fogyatékos személyek is jogosultak lehetnek. Bejelentett igényük szerint biztosítjuk a lakókörnyezetben történő ellátásukat, szem előtt tartva életvitelük önállóságának megőrzését.

Feltételezhetően vannak fogyatékos személyekkel együtt élő családok, akik családsegítésre szorultak az elmúlt évben, vagy gyermekeik számára gyermekvédelmi kedvezményt utal az önkormányzat.

A fogyatékkal élők saját lakókörnyezetükben élnek. A településen sem önkormányzati, sem egyházi, sem civil fenntartású intézmény a nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élő személyek számára nincs.

40. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar;

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember - azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmazottan fogyatékos emberek - speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek (hangostérkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.). A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

Az akadálymentesítés követelménye beépítésre került a nem kifejezetten akadálymentesítési célú pályázatokba is, hogy a különböző közszolgáltatásokat nyújtó szervek vezetői szembesüljenek azzal, hogy az ő ügyfélkörükben is vannak, lehetnek fogyatékos emberek. A fentiekén túl pedig minden lehetséges eszközzel küzdeni kell azért, hogy széles körben elterjedtté váljon az a felfogás, amely alapján az esélyegyenlőségi feladatok megoldása nem egyetlen szerv feladata, hanem természetes, hogy az ehhez kapcsolódó követelményeknek való megfelelés a saját területén mindenkinek a maga feladata és felelőssége.

Ugyancsak elengedhetetlen, hogy alapkövetelménnyé váljon az egyetemes tervezés módszere. Ennek lényege, hogy a használati tárgytól az épületeken át egészen a közszolgáltatásokig mindent úgy kell

megtervezni, hogy az már a létrejöttkor, eleve megfeleljen az egyenlő esélyű hozzáférés követelményeinek, s hogy ezért ne kelljen – jelentős idő, energia és pénz ráfordításával – utólag akadálymentesíteni.

A mozgásukban akadályozottak, az idősek, nők- és gyermekek a fizikai akadálymentességet igénylik, a többi fogyatékos csoport számára az infokommunikációs akadálymentesség a jogos igény. Ilyenek a kontrasztos színekkel készült táblák, tapintható információk, hallható segítség, jelnyelvi segítség, a belső környezetben való tájékozódást elősegítő piktogramok, feliratok.

A település közintézményeiben a fizikai akadálymentesítés részben megoldott, az orvosi rendelő, egészségház, könyvtár épületénél még nem biztosított. Az infó-kommunikációs akadálymentesítés sehol nem biztosított jelenleg.

Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, mely nem akadálymentesített. A honlapon a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők, valamint működik e-ügyintézés is, amelynek keretében elérhetők és letölthetők az ügyintézéshez szükséges dokumentumok.

A szakellátások Berettyóújfaluban, vagy Debrecenben vannak, az ide történő eljutás feltételezhetően a fogyatékos személyek számára problémát jelent.

Az Önkormányzat a tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során folyamatosan gondoskodik a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

7.4 Kulcsproblémák összefoglalása

Kulcsproblémák	Jellemző-e a településre?	Igényel-e beavatkozást?
A közsférában arányuknak megfelelő mértékben dolgoznak-e fogyatékkal élő munkavállalók a településen?	részben	nem
Az önkormányzat által fenntartott tömegközlekedési rendszerek megfelelnek-e az egyenlő hozzáférés követelményeinek?	nem releváns	nem
Biztosított-e az akadálymentesítés az önkormányzati intézményekben?	részben	igen
A szociális alapellátás szolgáltatásai hozzáférhetőek és elérhetőek-e a fogyatékkal élő emberek számára?	igen	nem
A szociális szakellátás szolgáltatásai segítik-e a fogyatékkal élő emberek rehabilitációját?	nem releváns	nem

7.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Fogyatékkal élők helyzete	Nincsenek pontos információk a településen fogyatékkal élők számáról, koráról, iskolai végzettségéről, foglalkoztatottságáról.	Munkacsoport létrehozása a felmérés elvégzéséhez, felmérés eredményének értékelése.	Felmérés, adatgyűjtés a településen fogyatékkal élők számának, korának, iskolai végzettségének, foglalkoztatottságának meghatározására.
	A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése nem teljes körű.	Az akadálymentesítés áttekintése, pályázatok keresése a fejlesztéshez	A középületek teljes körű akadálymentesítése.
	Az önkormányzat honlapjának akadálymentesítése nem megoldott.	Honlap fejlesztés.	Az önkormányzat honlapjának akadálymentesítése.

8. Helyi partnerség

A 3-7. pontban szereplő célcsoportok élethelyzetének javításával kapcsolatban együttműködő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések bemutatása:

Partner megnevezése	Az együttműködés területe	Érintett esélyegyenlőségi célcsoportok	Az együttműködés formája
Biharkeresztesi Egyesített Szociális Intézmények	komplex	idősek, mélyszegénységben élők és romák, gyermekek, nők, fogyatékkal élők	folyamatos
Szivárvány Óvoda és Bölcsőde	óvodai nevelés, szabadidő szervezés	gyermekek	folyamatos
Bocskai István Bocskai István Általános Iskola, Gimnázium, Szakközépiskola, Szakiskola, Kollégium és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat	általános iskolai, középiskolai oktatás, nevelés	gyermekek	folyamatos
Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Berettyóújfalui Járási Hivatal II. Járási Munkaügyi Kirendeltsége	foglalkoztatás	mélyszegénységben élők és romák, nők	rendszeres
Védőnői Szolgálat	komplex	gyermekek, nők	folyamatos
Háziorvosi Szolgálat	komplex	mélyszegénységben élők és romák, idősek, gyermekek, fogyatékkal élők, nők	folyamatos
Told Község Roma Nemzetiségi Önkormányzat	komplex	mélyszegénységben élők és romák, gyermekek, nők, idősek	együttműködési megállapodás alapján, folyamatos
Igazgyöngy Alapítvány	komplex	mélyszegénységben élők és romák, gyermekek	folyamatos

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek.

A Települési Esélyegyenlőségi Program számára minél szélesebb nyilvánosság biztosítása szükséges.

Told Község Önkormányzat Képviselő-testülete a településen működő szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési intézmények, alapítvány meghívása mellett, nyilvános képviselő-testületi ülésen tárgyalja és fogadja el a Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

A honlapon az elfogadott dokumentum is hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

Intézkedési terv

1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések			
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe	Sorszám
1. Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A településen élő romákról és a mélyszegénységben élőkről nem rendelkezik az önkormányzat releváns adatokkal.	Munkacsoport létrehozása a felmérés elvégzéséhez, felmérés eredményének értékelése.	Felmérés, adatgyűjtés a mélyszegénységben élőkről és romákról.	1./1
	A településen kiemelkedően magas a nyilvántartott álláskeresők között a tartós munkanélküliek aránya, ezzel nő a nélkülözők, szegények száma.	A tartós munkanélküliek nagyobb arányú bevonása a közfoglalkoztatásba, közmunkaprogram további bővítése a Munkaügyi Központhoz benyújtott pályázatok alapján.	Tartós munkanélküliek közfoglalkoztatásba történő fokozott bevonása.	1./2
	A település elsősorban hátrányos helyzetű lakossága az egészségügyi szűrővizsgálatokon alacsony számban vesz részt.	Az önkormányzatnak és a helyi civil szervezeteknek, szociális és egészségügyi szakembereknek hasznos szerepet kell vállalniuk a különböző betegségek kialakulását megelőző szűrővizsgálatok népszerűsítésében, a helyi szűréseken	Rendszeres prevenciók szűrővizsgálatok népszerűsítése a mélyszegénységben élők és romák között.	1./3

		elsősorban a hátrányos helyzetű csoportok tagjainak részvételét növelni kell, egészségügyi szűréseken való lakossági részvétel ösztönzése, a szűrések kiterjesztése különböző egészségügyi területekre, egészségtudatos életmódra nevelés		
	A sportolás kis arányban szerepel a lakosság szabadidős tevékenységei között.	Sportprogramok népszerűsítése, kiadványok megjelentetése; ösztönözni kell a különböző autonóm sportszervezetek létrejöttét, amelyek minden korosztályban felkeltik az érdeklődést a sport, az egészséges és a környezettudatos életmód iránt; kedvezmények biztosításával, új lehetőségek megkeresésével, szponzorok felkutatásával, ösztönzésekkel kell segíteni az érdeklődők sportba történő bekapcsolódását.	A sportolás kis arányban szerepel a lakosság szabadidős tevékenységei között.	1./4
2. Gyermekek	A családok helyzetének drasztikus romlása miatt az elszegényedés jelei tapasztalhatóak a gyerekeknél.	Óvodai, iskolai odafigyelés, jelzések továbbítása a segítséget nyújtani tudó szervek felé, ruhagyűjtés, adományozások megszervezése.	A HH és HHH gyermekek fokozott figyelemmel kísérése.	2./1
	A mélyszegénységben élő, roma gyermekek nagy részének a szünidőben történő étkeztetése nem megfelelően biztosított.	EU-s élelmiszer segély-csomagokra pályázás, segélycsomagok osztása, ingyenes nyári gyermek-étkeztetés folyamatos biztosítása pályázat útján.	Gyermekek nyári étkeztetésének folyamatos biztosítása.	2./2

	Sok veszélyeztetett gyermek cselleng nyári szünetben.	Szabadidős programok szervezése, bővítése, folyamatos biztosítása, veszélyeztetett gyerekek bevonása.	A nyári szünet időszakában több szabadidős program szervezése.	2./3
3. Nők	Az önkormányzat nem rendelkezik nemekre érzékeny adatokkal az önkormányzat által felügyelt szakterületekre.	Adatgyűjtés módjának, adattartalmának, résztvevőinek meghatározása.	Nemekre érzékeny adatbázis elkészítése.	3./1
	A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag és jogilag kiszolgáltatott helyzetben vannak.	A problémával érintettek beazonosítása, előadások, tanácsadások megszervezése, tájékoztatók, kiadványok készítése.	A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdasági kiszolgáltatottságának enyhítése.	3./2
	Nagyarányú munka-nélküliség, magas a tartós munkanélküliek között a nők aránya, elhelyezkedésük nagyon nehéz.	Nők, elsősorban tartós munkanélküli nők közfoglalkoztatás keretében történő foglalkoztatásának biztosítása a Munkaügyi Központoz benyújtott pályázatok alapján.	Nők, elsősorban a tartós munkanélküli nők közfoglalkoztatásba történő fokozott bevonása.	3./3
4. Idősek	Magas a településen az 50 év felettiak körében a regisztrált munkanélküliek számaránya, a munkaerő-piacon való elhelyezkedésük nehéz.	Az 50 év feletti regisztrált munkanélküliek fokozott bevonása a közfoglalkoztatásba, a Munkaügyi Központoz benyújtott pályázatok alapján.	Az 50 év feletti regisztrált munkanélküliek foglalkoztatásának növelése.	4./1
	Az idősek a bűnelkövetés során a leginkább veszélyeztetett csoport, korosztály.	Az önkormányzat tájékoztató kiadványokkal, előadások szervezésével felhívja a figyelmet a bűnmegelőzésre. Polgárőrség létrehozása.	Az idős emberek biztonságának támogatása.	4./2

	Kevés az időskorúak számára új ismeretek megszerzésére indított program.	Az aktív idősor fenntartását segítő, nyugdíjasok igényei alapján tervezett programok pl. internethasználat.	Az élethosszig tartó tanulás feltételeit a nyugdíjasok számára is biztosító helyi programok tervezése.	4./3
	Az idősek egyre többen élnek egyedül, elmagányosodás.	Aktivitást megőrző szabadidős, ismeretterjesztő programok szervezése.	Az idősek esélyegyenlőségének fenntartása érdekében programszervezés.	4./4
5. Fogyatékkal élők	Nincsenek pontos információk a településen fogyatékkal élők számáról, koráról, iskolai végzettségéről, foglalkoztatottságáról.	Munkacsoport létrehozása a felmérés elvégzéséhez, felmérés eredményének értékelése.	Felmérés, adatgyűjtés a településen fogyatékkal élők számának, korának, iskolai végzettségének, foglalkoztatottságának meghatározására.	5./1
	A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadály-mentesítése nem teljes körű.	Az akadálymentesítés áttekintése, pályázatok keresése a fejlesztéshez	A középületek teljes körű akadálymentesítése.	
	Az önkormányzat honlapjának akadálymentesítése nem megoldott.	Honlap fejlesztés.	Az önkormányzat honlapjának akadálymentesítése.	5./2

2. Az intézkedési területek részletes kifejtése

1./1

Az intézkedés címe		Felmérés, adatgyűjtés a mélyszegénységben élőkről és romákról
Az intézkedés pontos célcsoportja		Mélyszegénységben élők és a romák
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Nem rendelkezik releváns adatokkal az önkormányzat a mélyszegénységben élőkről és romákról
	Célérték	Releváns adatállomány
Célérték elérésének dátuma		2015.12.31.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Munkacsoport létrehozása a felmérés elvégzéséhez, felmérés eredményének értékelése.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Releváns adatállomány
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrása, technikai feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Adatgyűjtést, értékelést követően lezárul.

Az intézkedés címe		<i>Tartós munkanélküliek közfoglalkoztatásba történő fokozott bevonása</i>
Az intézkedés pontos célcsoportja		Mélyszegénységben élők és a romák
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	A regisztrált munkanélkülieken belül a 180 napnál régebben regisztráltak aránya 60 %.
	Célérték	A regisztrált munkanélkülieken belül a 180 napnál régebben regisztráltak aránya kevesebb, mint 50 %.
Célérték elérésének dátuma		Pályázat kiírásához kapcsolódó.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		A tartós munkanélküliek nagyobb arányú bevonása a közfoglalkoztatásba, közmunkaprogram további bővítése a Munkaügyi Központokhoz benyújtott pályázatok alapján.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		180 napnál régebben regisztráltak munkanélküliek arányának csökkenése.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás: tervezés előkészítése, pályázat beadása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Pályázattól függő.

Az intézkedés címe		<i>Rendszeres prevenció szűrővizsgálatok népszerűsítése a mélyszegénységben élők és romák között</i>
Az intézkedés pontos célcsoportja		Mélyszegénységben élők és a romák
Az intézkedés- sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Nincs
	Célérték	Évente legalább 1 szűrővizsgálat, legalább 30 fő részvétele.
Célérték elérésének dátuma		2015.12.31.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Az önkormányzatnak és a helyi civil szervezeteknek, szociális és egészségügyi szakembereknek hasznos szerepet kell vállalniuk a különböző betegségek kialakulását megelőző szűrővizsgálatok népszerűsítésében, a helyi szűréseken elsősorban a hátrányos helyzetű csoportok tagjainak részvételét növelni kell, egészségügyi szűréseken való lakossági részvétel ösztönzése, a szűrések kiterjesztése különböző egészségügyi területekre, egészségtudatos életmódra nevelés.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		A szűrések száma, szűrésen résztvevők száma.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		A szűrésen résztvevő helyi egészségügyi dolgozók munkaideje, technikai feltételek megléte.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Önkormányzati döntés alapján folyamatosan fenntartható.

Az intézkedés címe		<i>Sportprogramok szervezése</i>
Az intézkedés pontos célcsoportja		Mélyszegénységben élők és a romák
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Nincs
	Célérték	Évente legalább 1 program, legalább 30 fő részvétele.
Célérték elérésének dátuma		2016.12.31.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Sportprogramok népszerűsítése, szervezése, kiadványok megjelentetése; ösztönözni kell a különböző autonóm sportszervezetek létrejöttét, amelyek minden korosztályban felkeltik az érdeklődést a sport, az egészséges és a környezettudatos életmód iránt; kedvezmények biztosításával, új lehetőségek megkeresésével, szponzorok felkutatásával, ösztönzésekkel kell segíteni az érdeklődők sportba történő bekapcsolódását.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Sportprogramok száma, résztvevők száma.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás, önkormányzat költségvetése, pályázati lehetőségek.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Folyamatosan fenntartható.

Az intézkedés címe		A HH és HHH gyermekek fokozott figyelemmel kísérése
Az intézkedés pontos célcsoportja		Gyermekek
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Nincs
	Célérték	Gyermekek veszélyeztetettségének csökkentése.
Célérték elérésének dátuma		2015.06.30.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv
Az intézkedés tartalma		Óvodai, iskolai odafigyelés, jelzések továbbítása a segítséget nyújtani tudó szervek felé, ruhagyűjtés, adományozások megszervezése.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Intézkedések száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Folyamatosan fenntartható

Az intézkedés címe		Gyermekek nyári étkeztetésének folyamatos biztosítása
Az intézkedés pontos célcsoportja		Gyermekek
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Nyári gyermekétkeztetés 44 gyermek számára biztosított.
	Célérték	Minden rászoruló gyermek számára biztosított.
Célérték elérésének dátuma		2015.06.30.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv
Az intézkedés tartalma		EU-s élelmiszer segély-csomagokra pályázás, segélycsomagok osztása, ingyenes nyári gyermek-étkeztetés folyamatos biztosítása pályázat útján.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		A résztvevők száma nő, nem lesz éhező gyermek a településen.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás: szervezési feladat, pályázat benyújtása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Pályázattól függően folyamatosan biztosítható.

Az intézkedés címe		<i>A nyári szünet időszakában több szabadidős program szervezése</i>
Az intézkedés pontos célcsoportja		Gyermekek
Az intézkedés- sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Nincs adat.
	Célérték	Csellengő veszélyeztetett gyermekek számának csökkenése.
Célérték elérésének dátuma		2015.06.30.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Gyvt.
Az intézkedés tartalma		Szabadidős programok szervezése, bővítése, folyamatos biztosítása, veszélyeztetett gyerekek bevonása.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Csellengő és veszélyeztetett gyermekek számának csökkentése.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás, önkormányzat költségvetése, pályázati lehetőségek.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Folyamatosan fenntartható.

Az intézkedés címe		Nemekre érzékeny adatbázis elkészítése
Az intézkedés pontos célcsoportja		Nők
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Nem rendelkezik az önkormányzat nemekre érzékeny adatokkal.
	Célérték	Releváns adatállomány.
Célérték elérésének dátuma		2015.12.31.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Adatgyűjtés módjának, adattartalmának, résztvevőinek meghatározása.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Nemekre érzékeny adatállomány létrejötte.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Az adatgyűjtést és a kiértékelést követően befejezett.

Az intézkedés címe		<i>A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdasági kiszolgáltatottságának enyhítése</i>
Az intézkedés pontos célcsoportja		Nők
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Nincs
	Célérték	Évente legalább 1 előadás, legalább 10 fő részvétele.
Célérték elérésének dátuma		2015.06.30.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		A problémával érintettek beazonosítása, előadások, tanácsadások megszervezése, tájékoztatók, kiadványok készítése.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Előadások, tanácsadások száma, résztvevők száma, kiadványok száma.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás, önkormányzat költségvetésében pénzügyi.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Folyamatosan fenntartható.

Az intézkedés címe		Nők, elsősorban a tartós munkanélküli nők közfoglalkoztatásba történő fokozott bevonása
Az intézkedés pontos célcsoportja		Nők
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	A regisztrált munkanélküli nőknél belül a 180 napnál régebben regisztrált nők aránya 34 %.
	Célérték	A regisztrált munkanélküli nőknél belül a 180 napnál régebben regisztrált nők aránya 30 % alatti.
Célérték elérésének dátuma		Pályázati kiíráshoz kapcsolódó.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Nők, elsősorban tartós munkanélküli nők közfoglalkoztatás keretében történő foglalkoztatásának biztosítása a Munkaügyi Központban benyújtott pályázatok alapján.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Tartós munkanélküli nők aránya csökken.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás: tervezés előkészítése, pályázat beadása
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Pályázattól függően folyamatosan fenntartható.

Az intézkedés címe		<i>Az 50 év feletti regisztrált munkanélküliek foglalkoztatásának növelése</i>
Az intézkedés pontos célcsoportja		Idősek
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	A regisztrált munkanélkülieken belül az 50 éven felüliek aránya 18 % feletti.
	Célérték	A regisztrált munkanélkülieken belül az 50 éven felüliek aránya kevesebb, mint 15 %.
Célérték elérésének dátuma		Pályázati kiíráshoz kapcsolódó.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Az 50 év feletti regisztrált munka-nélküliek fokozott bevonása a közfoglalkoztatásba, a Munkaügyi Központhoz benyújtott pályázatok alapján.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Az 50 év feletti regisztrált munkanélküliek aránya csökken.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás: tervezés előkészítése, pályázat beadása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Pályázattól függően folyamatosan fenntartható.

Az intézkedés címe		Az idős emberek biztonságának támogatása
Az intézkedés pontos célcsoportja		Idősek
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Nincs
	Célérték	Évente legalább 1 előadás, legalább 15 fő részvételével; évente legalább 1 kiadvány.
Célérték elérésének dátuma		2015.06.30.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Az önkormányzat tájékoztató kiadványokkal, előadások szervezésével felhívja a figyelmet a bűnmegelőzésre. Polgárőrség fokozott járőrözése.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Programok száma, résztvevők száma, tájékoztatás formája, bűncselekmények száma csökken.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás, pályázati források kihasználása
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Polgárőrséggel együttműködve folyamatos, pályázattól függő.

Az intézkedés címe		<i>Az élethosszig tartó tanulás feltételeit a nyugdíjasok számára is biztosító helyi programok tervezése</i>
Az intézkedés pontos célcsoportja		Idősek
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Nincs
	Célérték	Évente legalább 1 program, legalább 15 fő részvételével.
Célérték elérésének dátuma		2015.06.30.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Az aktív időskor fenntartását segítő, nyugdíjasok igényei alapján tervezett programok pl. internethasználat.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Programok száma, résztvevő nyugdíjasok száma.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás, tárgyi feltétel.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Folyamatosan fenntartható.

Az intézkedés címe		Az idősek esélyegyenlőségének fenntartása érdekében programszervezés
Az intézkedés pontos célcsoportja		Idősek
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Nincs
	Célérték	Évente legalább 1 program, legalább 15 fő részvételével.
Célérték elérésének dátuma		2015.06.30.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Aktivitást megőrző szabadidős, ismeretterjesztő programok szervezése.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Programok száma, résztvevő nyugdíjasok száma.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás, tárgyi feltétel.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Folyamatosan fenntartható.

Az intézkedés címe		<i>Felmérés, adatgyűjtés a településen fogyatékkal élők számának, korának, iskolai végzettségének, foglalkoztatottságának meghatározására</i>
Az intézkedés pontos célcsoportja		Fogyatékkal élők
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Nem rendelkezik releváns adatokkal az önkormányzat a fogyatékkal élőkre vonatkozóan.
	Célérték	Releváns adatállomány.
Célérték elérésének dátuma		2015.12.31.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Munkacsoport létrehozása a felmérés elvégzéséhez, felmérés eredményének értékelése.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Releváns adatállomány.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrása, technikai feltételek biztosítása.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Adatgyűjtést, értékelést követően lezárul.

Az intézkedés címe		<i>A középületek teljes körű akadálymentesítése</i>
Az intézkedés pontos célcsoportja		Fogyatékkal élők
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	A középületek nem 100 %-ban akadálymentesítettek.
	Célérték	A középületek 100 %-ban akadálymentesítettek.
Célérték elérésének dátuma		2018.06.30.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Az akadálymentesítés áttekintése, pályázatok keresése a fejlesztéshez.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Az akadálymentesített középületek száma, utak aránya.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Pályázati és önkormányzati forrás.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Folyamatos.

Az intézkedés címe		<i>Az önkormányzat honlapjának akadálymentesítése</i>
Az intézkedés pontos célcsoportja		Fogyatékkal élők
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Az önkormányzat honlapja nem akadálymentesített.
	Célérték	Az önkormányzat honlapja akadálymentesített.
Célérték elérésének dátuma		2018.06.30.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Honlap fejlesztés.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Akadálymentes honlap.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Pénzügyi: a beruházás értéke.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Fenntartás szükség esetén frissítéssel.

3. Összegző táblázat - Intézkedési Terv

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor (ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1./1	Felmérés, adatgyűjtés a mélyszegénységben élőkéről és romákról.	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Polgármester	2015.12.31.	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont
1./2	Tartós munkanélküliek közfoglalkoztatásba történő fokozott bevonása.	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Polgármester	Pályázat kiírásához kapcsolódó.	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont
1./3	Rendszeres prevenciók szűrővizsgálatok	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Polgármester	2015.12.31.	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont

	népszerűsítése a mélyszegénységben élők és romák között.									
1./4	Sportprogramok szervezése.	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Polgármester	2016.12.31.	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
2./1	A HH és HHH gyermekek fokozott figyelemmel kísérése.	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Polgármester	2015.06.30.	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont
2./2	Gyermekek nyári étkeztetésének folyamatos biztosítása.	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Polgármester	2015.06.30.	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont
2./3	A nyári szünet időszakában több szabadidős program szervezése.	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Polgármester.	2015.06.30.	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont
III. A nők esélyegyenlősége										
3./1	Nemekre érzékeny adatbázis elkészítése.	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	polgármester	2015.12.31.	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont
3./2	A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdasági kiszolgáltatottságán	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Polgármester	2015.06.30.	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont

	ak enyhítése.									
3./3	Nők, elsősorban a tartós munkanélküli nők közfoglalkoztatásba történő fokozott bevonása.	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Polgármester	Pályázati kiíráshoz kapcsolódó.	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
4./1	Az 50 év feletti regisztrált munkanélküliek foglalkoztatásának növelése.	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Polgármester	Pályázati kiíráshoz kapcsolódó.	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont
4./2	Az idősek emberek biztonságának támogatása.	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Polgármester	2015.06.30.	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont
4./3	Az élethosszig tartó tanulás feltételeit a nyugdíjasok számára is biztosító helyi programok tervezése.	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Polgármester	2015.06.30.	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont
4./4	Az idősek esélyegyenlőségének fenntartása érdekében	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Polgármester	2015.06.30.	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont

	programszervezés.									
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
5./1	Felmérés, adatgyűjtés a településen fogyatékkal élők számának, korának, iskolai végzettségének, foglalkoztatottságának meghatározására.	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Polgármester	2015.12.31.	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont
5./2	A középületek teljes körű akadálymentesítése.	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Polgármester	2018.06.30.	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont
5./3	Az önkormányzat honlapjának akadálymentesítése.	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Polgármester	2018.06.30.	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont

4. Megvalósítás

Told Község Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadását megelőzően a konzultáció és véleményformálás lehetőségét minden, a megvalósításba bevont szakmai és társadalmi partner számára biztosítja.

Annak érdekében, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósítása hatékony, a tervezett intézkedések hosszú távú érvényesülése, fenntartható fejlődése biztosított legyen, Told Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Fórumot állít fel és működtet.

A Helyi Esélyegyenlőségi Fórum tagjai:

- települési önkormányzat képviselői
- önkormányzati intézmények, szolgáltatók képviselői
- nem önkormányzati intézmények képviselői
- civil partnerek képviselői

A Helyi Esélyegyenlőségi Fórum feladatai:

- A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulásának nyomon követése, dokumentálása;
- a kitűzött célok megvalósulásának vizsgálata, a szükséges beavatkozások meghatározása, beépítése az Intézkedési tervbe;
- a Helyi Esélyegyenlőségi Program kétévenkénti felülvizsgálata;
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása;
- a Helyi Esélyegyenlőségi Program és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, társadalmi konzultációra bocsátása.

Az Intézkedési tervben megjelenített intézkedések részletes tartalmi kidolgozása, a megvalósítandó tevékenységek tervezése az adott szakterület és intézménycsoport képviselőinek aktív részvételével, az e célból létrehozott **tematikus munkacsoportokon belül** valósul meg.

5. A program nyilvánossága

A Helyi Esélyegyenlőségi Program számára minél szélesebb nyilvánosság biztosítása szükséges. Az esélyegyenlőségi intézkedések hatékony megvalósulása, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakításának érdekében Told Község Önkormányzata a Programot a közzéteszi, az egyes intézkedések várható és elért eredményeiről a lakosságot tájékoztatja, illetve évente fórumot szervez.

Felelős: Helyi Esélyegyenlőségi Fórum vezetője

Határidő: minden év október 31.

6. Kötelezettségek és felelősségi körök

Told település Helyi Esélyegyenlőségi Programjának **végrehajtásáért** a települési önkormányzat részéről Béres Barnabás Polgármester felel.

A polgármester feladata és felelőssége:

- annak biztosítása, hogy a település minden lakója, de főként az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program, illetve, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és a településen működő intézmények, szolgáltatók dolgozói ismerjék és kövessék a benne foglaltakat;
- annak biztosítása, hogy az önkormányzat, illetve az egyes intézmények vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget az intézkedések végrehajtásához;
- az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben a szükséges lépéseket megtétele, a jogsértés következményeinek elhárítása céljából a szükséges intézkedések megtétele.

Told település Helyi Esélyegyenlőségi Programja megvalósításának **koordinációjáért** a települési önkormányzat részéről a Helyi Esélyegyenlőségi Fórum vezetője felel.

Helyi Esélyegyenlőségi Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- az intézkedési tervben érintett felek tevékenységének összehangolása, koordinálása;
- az intézkedések végrehajtásának nyomonkövetése;

- a Helyi Esélyegyenlőségi Fórum munkájának koordinálása.

7. Elfogadás módja és dátuma

Told település Helyi Esélyegyenlőségi Programját a szakmai és társadalmi megvitatását követően az önkormányzat képviselőtestülete megvitatta, és a 37/2013. (VI. 27.) számú TKt. határozatával elfogadta.

Told, 2013.06.27.

.....
polgármester

.....
jegyző